

Årsanalys Miljönämnden 2022

Foto: Apelöga

Innehållsförteckning

Sammanfattning	4
Verksamhetens utveckling.....	5
Prioriterade områden.....	5
Genomförande av miljöprogrammet.....	5
Klimatomställning.....	5
Energiförsörjning	5
Framtidens kuststad.....	6
Digitalisering.....	6
Serviceinriktad myndighetsutövning	7
Befolkningsökning, förtätning och utbyggnad.....	7
Förändringar i avfallslagstiftningen.....	8
Nya tillsyns- och kontrollområden	8
Tryggare Malmö	8
Samarbete.....	9
ICLEI Världskonferens.....	9
Coronapandemin.....	9
Grunduppdraget.....	10
Integrering och utveckling av barnrätts- och diskrimineringsperspektiven.....	10
Uppföljning av särskilt uppdrag från miljönämnden	10
Miljöstrategiskt arbete	11
Processleda, stödda och samordna kommunens miljöarbete	11
Yttre miljöns tillstånd och utveckling	15
Energi- och klimatrådgivning.....	16
Fairtrade City	17
Livsmedelskontroll	17
Utmaningar och framgångsfaktorer	17
Effekter av arbetet.....	18
Redovisning av indikatorer och statistik.....	18
Miljö- och hälsoskyddstillsyn.....	20
Styrd tillsyn.....	21
Behovsprioriterad tillsyn.....	21
Händelsestyrd tillsyn	22
Skattefinansierad tillsyn	23
Redovisning av indikatorer och statistik.....	23
Redogörelse för väsentliga avvikelser.....	25
Kommunfullmäktigemål: Analys av mandatperioden	25
Målområde - Stadsutveckling och klimat.....	25
Kommunfullmäktigemål - Malmö ska vara en föregångare när det gäller minskade utsläpp av växthusgaser.....	25
Målområde - Trygghet och delaktighet.....	28

Kommunfullmäktigemål - Malmö stad ska verka för att öka tryggheten bland Malmöborna och för att brottsligheten ska minska	28
Målområde - En god organisation.....	30
Kommunfullmäktigemål - Malmö stad ska vara en attraktiv arbetsgivare genom att säkerställa en god arbetsmiljö och trygga anställningar.....	30
Kommunfullmäktigemål - Malmö stad ska säkerställa en god kompetensförsörjning.....	33
Kommunfullmäktigemål - Fler Malmöbor, besökare och samhällsaktörer ska uppleva att Malmö stad levererar en god och likvärdig service genom hög tillgänglighet, professionellt bemötande, rätt kompetens samt genom att ligga i framkant i den digitala utvecklingen	34
Redovisning av budgetuppsdrag	36
Målområde - Utbildning och arbete.....	36
Målområde - Stadsutveckling och klimat.....	36
Målområde - Trygghet och delaktighet.....	37
Målområde - En god organisation.....	38
Ekonomisk utveckling under året.....	39
Budgetavvikelse	39
Analys av avvikelse i förhållande till nämndens driftbudget.....	39
Ekonomiska konsekvenser av coronapandemin	40
Analys av avvikelse i förhållande till nämndens investeringsram.....	41
Nettokostnadsutveckling.....	41
Analys av nettokostnadsutveckling	41
Förväntad utveckling kommande år.....	42
Resultaträkning.....	43
Riktade statsbidrag och övriga bidrag.....	44
Särskild fråga från kommunstyrelsen	45

Bilagor

Bilaga 1: Projektredovisning 2022

Bilaga 2: Uppföljning av systematiskt arbetsmiljöarbete 2022

Sammanfattning

Malmö stad har höga ambitioner i klimat- och miljöarbetet. Ett kvitto på att Malmö – såväl den kommunala organisationen som föreningar, företag, universitet och Malmöbor – tar ett gemensamt ansvar för miljöfrågorna är att Malmö för femte gången blivit utsedd till *Sveriges miljöbästa kommun* (av tidningen Aktuell Hållbarhet). Glädjande är även att Malmö, som enda svenska stad, i år fick högsta betyg av den internationellt erkända ideella organisationen CDP (Carbon Disclosure Project).

Miljöprogram för Malmö stad 2021–2030 är paraplyet för det miljöstrategiska arbetet. Som en del i genomförandet av miljöprogrammet processleder miljönämnden *Klimatomställning Malmö* som handlar om att nämnden tillsammans med andra viktiga aktörer ska öka taken för att nå Malmös klimatmål. På grund av den rådande energikrisen har nämnden under 2022 haft ett stort fokus på energiförsörjningsfrågan inom omställningsarbetet. Under året har Malmö blivit utsedd till en av EU:s 100 klimatneutrala städer som ska vara med och leda utvecklingen framåt och bli klimatneutrala till 2030.

Nämnden har även haft ett extra fokus på miljöprogrammets mål om resiliens kopplat till budgetuppdraget från kommunfullmäktige. Malmö har som en av fem städer i världen utnämnts till resilienshubb av FN:s sekretariat för katastrofriskreducering UNDRR. Utnämningen innebär ökade möjligheter för samarbeten kring resiliens med andra städer. Ett samarbete med Köpenhamn är påbörjat som bland annat har lett till en gemensam ansökan till EU:s mission om 150 resilienta regioner. Malmö stad har under våren även anslutit sig till den internationella kampanjen *Race to Resilience* och det globala nätverket *Making Cities Resilient 2030*.

Nämnden har under året fortsatt arbetet med att Malmöbor, verksamhetsutövare och samarbetspartners ska uppleva en god och likvärdig service i kontakten med verksamheten. Fokus har legat på digitalisering, deltagande i branschmöten med representanter från näringslivet samt utbildning i samtalsmetodik och bemötande.

Under året har samarbetet inom Tryggare Malmö fortsatt i syfte att främja trygghet, stävja fusk, motverka välfärdsbrottslighet och den illegala ekonomin samt underlätta en jämlik konkurrens mellan stadens företagare. Sedan 2020 har cirka 800 samordnade inspektioner genomförts, vilket är drygt 30 procent fler än planerat. Nämndens omfattande arbete för att komma till rätta med hälsoskyddsproblemen i de slumförvaltade fastigheterna i Malmö har resulterat i att två fastigheter nu är sålda till seriösa fastighetsägare och att antalet slumförvaltade fastigheter har minskat från sex till tre på mindre än två år.

Nämnden har under året fått ett utökat kontrollansvar inom livsmedelsområdet. Uppdraget innefattar kontroll av anläggningar som hanterar material i kontakt med livsmedel, kontroll av importerade varor som inte omfattas av Livsmedelsverkets gränskontroll och kontroll av oförpackade ekologiska varor i detaljhandeln.

Resultatet på indikatorerna gällande miljönämndens arbete med kommunfullmäktiges mål om att vara en attraktiv arbetsgivare visar att bedömningen som gjordes i analys av mandatperioden ändras. Nämndens bidrag till målets uppfyllelse visar i årsanalysen på både positiv och negativ avvikelse.

Nämnden har identifierat en väsentlig avvikelse inom grunduppdraget gällande en stor skillnad mellan utfall och önskat utfall för den uppsökande bostadstillsynen. Avvikelsen beror på att tillsynstiden har satts alltför högt för ett normalår som inte påverkas av pandemin. Uppsökande bostadstillsyn har under 2022 utförts i stor omfattning.

Miljönämnden redovisar ett resultat på 4 587 000 kronor. En orsak till överskottet är det riktade statsbidraget för arbetet med tillsyn av tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen som var 3 871 000 kronor och som inte behövde användas till trängseltillsyn. Nämnden har också haft vakanta tjänster inom miljö- och hälsoskyddstillsynen och livsmedelskontrollen.

Verksamhetens utveckling

Prioriterade områden

I miljönämndens budget för 2022 finns ett antal områden som är särskilt prioriterade för nämndens verksamhet under året. Nedan beskrivs hur arbetet har gått med dessa områden under 2022.

Genomförande av miljöprogrammet

Miljöprogram för Malmö stad 2021 – 2030 är Malmös lokala agenda för den ekologiska dimensionen av Agenda 2030 och de nationella miljömålen. Miljönämndens roll är att processleda, stödja och samordna genomförandet av miljöprogrammet. Under året har nämnden arbetat med att identifiera nuläget inom de olika målen i miljöprogrammet för att få kunskap om vilka åtgärder som ger störst effekt, vilka samarbetsparter som är mest relevanta, samt vilken grad av rådighet Malmö stad har inom de olika målen. Nämnden arbetar för att identifiera insatser med stor miljö- och klimateffekt som bidrar till flera av miljöprogrammets mål samtidigt som de även bidrar till fler av stadens utmaningar.

Mer information om nämndens arbete med miljöprogrammet finns under rubriken *Miljöstrategiskt arbete* under avsnittet om grunduppdraget.

Klimatomställning

Miljönämnden processleder *Klimatomställning Malmö* som mobiliserar olika aktörer i staden för att gemensamt lösa stadens klimatusmaningar. Arbetet har intensifierats under 2022 vad gäller framtagandet av nulägesanalyser och färdplaner samt mobiliseringen av fler aktörer som kan bidra till omställningen.

Under året har Malmö blivit utsedd till en av 100 europeiska städer i en särskild satsning med målet att bli helt klimatneutrala 2030. Satsningen innebär att Malmö nu kan växla upp klimatarbetet ytterligare för att snabbare nå stadens mål. Att vara en utsedd stad innebär särskilda medel, tillgång till forskning och samarbeten, samt att möjligheterna att få stöd via andra EU-satsningar ökar. Under hösten har en dialog med EU inletts kring vilka krav som ställs i den klimathandlingsplan med tillhörande investeringsplan som ska lämnas in för att få en så kallad *Mission label*.

Malmöborna har en avgörande roll i stadens klimatomställning. Nämnden har under året utökat samarbetet med kulturnämnden med fokus på barn och unga för att dra nytta av kulturnämndens befintliga mötesplatser i mötet med Malmöborna, till exempel biblioteken och visualiseringscentret *Wisdom*. Miljönämnden har även arbetat med att ta fram förslag på hur ett digitalt verktyg kan se ut som ska underlätta för Malmöborna att utforska sin livsstil och göra hållbara val.

Mer information om nämndens klimatarbete presenteras i avsnittet Grunduppdraget under rubriken Miljöstrategiskt arbete.

Energiförsörjning

En tillräcklig, prisvärd och hållbar energiförsörjning är en förutsättning för Malmös klimatomställning. Med hänsyn till energikrisen i Europa har frågan varit extra prioriterad av miljönämnden under 2022. Energikrisen har bland annat inneburit att nämnden har haft ökat fokus på elberedskap, energibesparingar och kommunikationen till Malmöbor. Då omställningen kräver ett samarbete mellan Malmö stads nämnder och andra aktörer arbetar nämnden med elförsörjning som ett prioriterat omställningsområde inom *Klimatomställning Malmö*. Arbetet är även en del av genomförandet av Malmö stads energistrategi och utgår ifrån de analyser och åtgärdsförslag som forskningsinstitutet RISE Research Institutes of Sweden har tagit fram i samarbete med miljönämnden. Nämnden har under 2022 även drivit ett påverkansarbete för att lyfta behov och påskynda åtgärder på nationell och regional nivå.

Den rådande energikrisen påverkar Malmöborna såväl som stadens företag. Med anledning av detta har miljönämnden under vintern erbjudit en utökad kostnadsfri rådgivning till Malmös företag för att sänka deras energikostnader och minska klimatpåverkan. Det har även varit många Malmöbor som har hört av sig till nämndens energi- och klimatrådgivare. Som en följd av de höga elpriserna har nämnden haft ett

antal inkommande ärenden om låga inomhustemperaturer och vedeldning.

Mer information om nämndens arbete kring stadens energiförsörjning presenteras under rubriken *Miljöstrategiskt arbete* under avsnittet om grunduppdraget.

Framtidens kuststad

Miljönämnden har under året arbetat med kommunfullmäktiges budgetuppdrag att tillsammans med kommunstyrelsen och andra nämnder samordna arbetet kring kustskydd och ökad resiliens i Malmö för att staden ska vara bättre rustad att möta framtida klimatförändringar. Nämnden har under året bland annat tagit fram en nulägesanalys och en analys över klimatförändringarnas påverkan på Malmö stads nämnder, förvaltningar och bolag. Nämnden har deltagit i arbetet med att ta fram en strategi för kustskydd genom att bidra till åtgärdsförslagen och med att ta fram en miljökonsekvensbeskrivning av kustskyddsförslaget. Mer information om arbetet presenteras under avsnittet *Redovisning av budgetuppdrag*.

Miljönämnden samordnar arbetet med handlingsplanen för att stärka Malmös roll som framtidens kuststad, som är en del av Malmö stads arbete med Agenda 2030. Under året har bland annat analyser av abborrar skett för att kontrollera att fiskkötet är ätligt enligt EU:s gränsvärden. Detta då abborrfisket är väldigt populärt i Malmös kanaler. En utredning av möjlig stadsutveckling kombinerat med framtida kustskydd har genomförts som parallella utredningar där tre arkitektkonsortier fått lämna förslag på kustskyddsåtgärder för Malmös inre hamnområde. Resultaten från de parallella utredningarna hanteras framöver inom ramen för den fördjupade översiktsplanen för Öresundsmetron. Nämnden har även påbörjat ett arbete med att ta fram ett förslag på hur arbetet som drivits inom ramen för budgetuppdraget och handlingsplanen kan fortsätta efter handlingsplanens utgång 2023.

Miljönämnden arbetar även för att stärka Malmös miljöprofil inom det internationella havsmiljöarbetet och för att generera ny kunskap om hållbara hav till gagn för både Malmö och övriga världen. Nämnden var i våras värd för den internationella konferensen *One Ocean – One Planet: Ocean Literacy Action 2022*, som handlade om havsmedvetenhet och marin pedagogik. Konferensen arrangerades tillsammans med bland annat World Maritime University och Havs- och vattenmyndigheten. Som en del av konferensen ordnades även studiebesök och workshops om bland annat ungas involvering.

Digitalisering

Miljönämnden arbetar för att ligga i framkant i den digitala utvecklingen för att kunna skapa förutsättningar för en god och likvärdig service till Malmöborna samt en god arbetsmiljö för nämndens medarbetare. Under året har nämnden antagit en strategi för verksamhetsutveckling och digitalisering och arbetat med prioriterade utvecklingsprojekt genom det digitala team som bildades 2021. Syftet är att få fler digitala lösningar och arbetssätt på plats som ska underlätta, förbättra och effektivisera verksamhetens processer.

Under 2022 har nämnden arbetat med att förenkla administrationen i samband med debiteringen av tillsynstid. Arbetet är pågående och kommer att fortsätta under 2023. I syfte att underlätta planering och uppföljning av tillsynsplan har utvecklingsarbete påbörjats och slutförts inom flera av miljö- och hälsoskyddstillsynens verksamheter. Fler kartlager och integrationer med Vision har tagits fram för att underlätta och effektivisera planeringen av tillsynen. Nämnden har deltagit i nationella digitaliseringsprojekt tillsammans med bland annat Livsmedelsverket och Havs- och vattenmyndigheten.

E-tjänster är en central del i arbetet med att utveckla miljönämndens service, eftersom dessa dels förenklar för verksamhetsutövare och Malmöbor att lämna uppgifter till kommunen, dels bidrar till att nämnden får en effektivare hantering av inkomna ärenden. Ett antal e-tjänster är framtagna, men nämnden har under året haft tekniska utmaningar med att integrera e-tjänstplattformen och ärende- och dokumenthanteringssystemet. Under hösten har arbetet fortsatt och är nu i sitt slutskede. Nämnden har även påbörjat en kartläggning inför framtagandet av en plan för dataskydd och informationssäkerhet. Arbetet kommer att fortsätta under 2023.

Serviceinriktad myndighetsutövning

Vid tillsyn och kontroll ska Malmöbor och verksamhetsutövare få ett professionellt bemötande, uppleva en god och likvärdig service samt känna förtroende för miljönämndens verksamhet. Genom att arbeta med att utveckla myndighetsutövningen ur ett serviceperspektiv kan nämnden bidra till en förflyttning för att uppnå kommunfullmäktigemålet om att Malmö stad levererar en god och likvärdig service.

Under året har åtgärder utifrån resultatet i *Insikt* (mätning av kundnöjdhet) tagits fram i syfte att fortsätta utvecklingen av verksamheten. Miljönämnden har prioriterat två serviceområden (information och rättssäkerhet) som behöver förbättras. De åtgärder som har vidtagits gäller kommunikation av beslut, möjligheter att lämna synpunkter samt information på malmo.se.

Miljönämnden har under 2022 arbetat med att utveckla ett mer strategiskt juridiskt stöd i syfte att öka rättssäkerheten genom att systematiskt följa utvecklingen av praxis och i vilken utsträckning högre instanser delar nämndens uppfattning i överklagade beslut. Detta omfattar även utformningen av nämndens beslutsmallar. Arbetet pågår och kommer att fortsätta under 2023.

Ambitionen var att under hösten påbörja arbetet med att mäta handläggningstider för fler delar av miljönämndens verksamhet i syfte att få ett bra underlag till analys och därigenom kunna identifiera förbättringsmöjligheter. Arbetet har inte kunnat genomföras som planerat då nämndens verksamhetssystem inte möjliggjort enkel och smidig mätning av handläggningstider. Funktionen har integrerats i den nya uppdateringen av systemet i december 2022 och mätningarna planeras att genomföras under 2023. Resultaten utgör underlag till nämndens utvecklingsarbete. Under 2023 ska nämnden även arbeta med en modell som ska tydliggöra taxans uppbyggnad och göra den mer förståelig och transparent för verksamhetsutövarna.

Miljönämnden har under året deltagit på branschmöten med representanter från näringslivet samt påbörjat en utbildningssatsning i samtalsmetodik och bemötande. Arbetet presenteras närmare under kommunfullmäktigemålet som handlar om att Malmö stad ska leverera en god och likvärdig service samt i samband med budgetuppdraget om att tillsätta referensgrupper inom näringslivet.

Befolkningsökning, förtätning och utbyggnad

Malmö är en snabbt växande stad, både vad gäller bostäder och infrastruktur. Inom ramen för *Storstadspaketet*, kommer det att byggas cirka 26 000 bostäder fram till år 2040. Samtidigt pågår utvecklingsarbete i flera av Malmös områden där miljönämnden fungerar som en viktig instans för att säkerställa att miljöfrågorna beaktas i ett tidigt skede. Under året har nämnden bland annat medverkat i arbetet med översynen av översiktsplanen, omvandlingen av Amiralsgatan i Rosengård samt utvecklingen av Nyhamnen, Lindängen, Fortuna Hemgården, Sege Park, Stadionområdet och Sofielund.

Utbyggnaden av staden sker främst genom förtätning, något som medför ökat tryck på miljönämndens tillsynsområden och bygglovshandläggning. Arbetet med att förkorta handläggningstiderna, utan att ge avkall på efterlevnad av lagstiftning och kommunala program, är prioriterat.

Till följd av de stora och många exploateringsprojekten har miljönämnden under året haft ett högt inflöde av ärenden inom området förorenad mark. Vid årets början hade nämnden 157 ärenden som inte hunnit handläggas. Genom ett intensivt internt arbete med effektivitet och ökad samsyn har samtliga tidigare ej handlagda ärenden hanterats under 2022. I syfte att öka samverkan i Malmö stad kring hantering av förorenade områden vid exploatering har nämndens samarbeten i bland annat markmiljösamordningsgruppen och Nyhamnsgruppen utvecklats under året. Nämnden har även verkat för närmare dialog med fastighets- och gatukontoret, stadsbyggnadskontoret, serviceförvaltningen och VA Syd för bättre framförhållning i framför allt ärenden kopplade till *Storstadspaketet*.

I samband med förtätningen uppkommer massor och avfall som måste tas om hand, vilket bland annat resulterat i ett flertal pågående tillståndprocesser hos masshanteringsbolag och avfallsbolag som miljönämnden har tillsynsansvar över. Detta har tagit mycket tid i anspråk och har medfört vissa nedprioriteringar inom andra tillsynsområden.

Förändringar i avfallsagstiftningen

Under de senaste åren har ny lagstiftning tillkommit och befintlig lagstiftning förändrats inom avfallsområdet som en följd av EU:s nya avfallsdirektiv. Direktivet syftar till att skapa en mer cirkulär ekonomi samt att motverka den brottslighet som förekommer i samband med avfallshantering. Den nya lagstiftningen påverkar miljötillsynen och många verksamhetsutövare har ännu inte tillräcklig kunskap om de nya lagarna, vilket innebär ett stort behov av rådgivning och gör att vissa ärenden tar längre tid än planerat. Förändringarna innebär även att nämnden får i uppdrag att besvara och yttra sig över ett stort antal remisser och nationella utredningar.

Avfallsbrottslighet är ett växande problem både nationellt och internationellt och är ofta svår att utreda med komplicerade ägandeförhållanden samt kopplingar till organiserad brottslighet. Detta innebär att kommunerna behöver stärka sin tillsyn av till exempel avfallstransporter, avfallshandlare, avfallsmäklare och avfallsinsamlare. Miljönämndens ambition enligt tillsynsplaneringen var att under 2022 utföra tillsyn av avfallstransporter. Tillsynen har dock inte kunnat genomföras då den styrda och händelsestyrda tillsynen tagit mer tid än planerat.

Malmö stad och Burlövs kommun har beslutat om Kretsloppsplan 2021–2030. Enligt kretsloppsplanen ska den kommunala tillsynsmyndigheten ställa krav och ge råd kring avfallsförebyggande åtgärder. Arbetet med att ta fram informationsblad till livsmedelsverksamheter inom ramen för kretsloppsplanen har genomförts under året och informationsbladet delas kontinuerligt ut till relevanta verksamheter i samband med livsmedelskontroll. Information har även publicerats på Malmö stads hemsida.

Nya tillsyns- och kontrollområden

Under 2021 utvidgades livsmedelslagens tillämpningsområde till att även omfatta material och produkter avsedda att komma i kontakt med livsmedel. För Sveriges kommuner medförde detta att de fick ansvar för att registrera och utföra kontroll på de verksamheter som bedriver tillverkning, förädling och distribution av material och produkter avsedda att komma i kontakt med livsmedel. Miljönämnden har under året arbetat med att kartlägga kontaktmaterialverksamheter och utveckla kompetensen hos medarbetarna.

En annan förändring i lagstiftningen berör import av sammansatta livsmedel som innehåller animaliska ingredienser. Kommunen har fått ett större ansvar för att kontrollera dessa varor sedan juli 2022. Miljönämnden har sedan lagstiftningen trädde i kraft utökat kontrollen av de livsmedel som berörs.

Under 2021 lanserades även den nationella strategin för miljöbalktillsynen. Strategin har från början gällt en treårsperiod och den första versionen för perioden 2022–2024. I strategin har sex tillsynsområden med olika fokusområden pekats ut, vars syfte bland annat är att främja tillsyn inom områden som ur ett nationellt perspektiv är extra angelägna under strategins period, samt att förenkla tillsynsmyndigheternas planering av tillsyn. Av de utpekade tillsynsområdena är fyra aktuella för miljönämnden enligt gällande reglemente och inför 2022 prioriterades dessa, med tillhörande fokusområden, inom ramen för miljö- och hälsoskyddstillsynens tillsynsuppdrag. Under året har miljönämnden arbetat med tillsyn utifrån fokusområdena, med undantag för de delar av fokusområdet som gäller illegal avfallshantering. Prioriteringarna presenteras närmare under rubriken *Miljö- och hälsoskyddstillsyn* i avsnittet om grunduppdraget.

En ny lag om injektionsbehandlingar infördes 2021. Lagen innebär att Inspektionen för vård och omsorg (IVO) övertog tillsynen på vissa verksamheter som tidigare ingått i nämndens tillsynsansvar, samtidigt som anmälningsplikten utökades till att även omfatta verksamheter som använder stickande och skärande redskap. Hitills har nämnden hanterat 33 anmälningar enligt den utökade anmälningsplikten. Uppskattningsvis är flera hundra verksamheter i Malmö som omfattas av den nya anmälningsplikten ännu oanmälda. Inför 2023 planerar nämnden att prioritera uppsökande tillsyn av branschen i syfte att få fler att anmäla sina verksamheter.

Tryggare Malmö

Tryggare Malmö, där miljönämnden ingår, är en del av Malmö stads särskilda insats för att öka trygghet och säkerhet i samhället genom samverkan mellan såväl kommunala som statliga myndigheter.

Miljönämnden har genom Tryggare Malmö byggt upp ett långsiktigt samarbete mellan flera kommunala och statliga myndigheter, bland annat Polisen, Skatteverket, Arbetsmiljöverket och Kronofogden. Samordnade myndighetsgemensamma inspektioner har visat sig vara effektiva när det gäller att stävja oseriösa och illegala verksamheter. Arbetet har fortsatt under 2022 och presenteras närmare under kommunfullmäktigemålet *Malmö stad ska verka för att öka tryggheten bland Malmöborna och för att brottsligheten ska minska*.

Samarbete

Ett tätt samarbete inom Malmö stad och med andra aktörer, som till exempel Malmöbor, företag och universitet, är en förutsättning i arbetet med att skapa ett mer hållbart Malmö. *Klimatkontrakt Malmö* är ett redskap för samarbete som har vidareutvecklats under året. Bland annat har Parkering Malmö signerat ett klimatkontrakt med Malmö stad under hösten. Under året har arbete lagts på att utveckla det digitala verktyget *ClimateView*, där bland annat samarbetspartners som tecknat klimatkontrakt med staden själva rapporterar in åtgärder kopplade till egna åtaganden i klimatkontrakten. Miljönämnden har under året fortsatt samverka med andra myndigheter, nämnder och civilsamhället inom ramen för Tryggare Malmö.

Att Malmö under året har blivit utsedd till en av de 100 städer i Europa som ska gå före i klimatomställningen innebär möjligheter för ett ökat samarbete med andra städer. Under året har nämnden fört dialog med Köpenhamn, Helsingborg, Lund och samarbetsarenan Greater Copenhagen för ett utökat samarbete om klimatomställning. Ett samarbete med Köpenhamn är även påbörjat kring klimatanpassning och en gemensam ansökan har skickats in gällande EU:s mission om 150 resilienta regioner. Nämnden har under året fortsatt samarbetet med de andra skånska kommunerna om bland annat Miljösamverkan Skåne och miljöövervakning.

Internt i Malmö stad har miljönämnden ett fördjupat samarbete med tekniska nämnden och stadsbyggnadsnämnden. Samarbetet syftar bland annat till att utveckla den gemensamma stadsutvecklingsprocessen i olika delar. Nämnden har även samarbetat med andra nämnder inom Malmö stad om hantering av förorenade områden vid exploatering samt för att lösa utmaningar i tillsynen av skolor och förskolor.

ICLEI Världskonferens

I våras var Malmö värd för den globala hållbarhetskongressen *ICLEI World Congress* som samlade mer än 800 borgmästare, ledare och experter från städer och regioner i hela världen för att fortsätta driva det globala och lokala urbana hållbarhetsarbetet. Miljönämndens roll var att ingå i förberedande arbetsgrupper och att stötta arbetet med personalresurser, bland annat kring kommunikation. Vidare var medarbetare från miljöförvaltningen med i olika paneler och seminarier. På kongressen visades en demoversion av hur klimatkontrakten för Malmöbor skulle kunna se ut.

Under kongressen undertecknade flera städer och regioner *Malmö Commitment*, som är ett åtagande för att öka takten i klimatomställningen och följa upp satsningar inom hållbar utveckling med fokus på jämlikhet och inkludering.

Vid sidan av det officiella programmet kunde Malmöbor ta del av gratis studiebesök och en vårfest på Botildenburgs trädgårdar. Kongressen blev miljödiplomerad enligt Svensk Miljöbas.

Coronapandemin

Coronapandemin påverkade och fortsätter att påverka hela samhällets arbetsliv och har förändrat synsättet för hur och var arbete utförs. Miljönämnden har därför tagit fram en inriktning för flexibel arbetsplats, som gör det möjligt för medarbetare och chefer att arbeta hemifrån i den utsträckning verksamheten tillåter.

Miljönämnden hade under 2020 och 2021 det kommunala ansvaret för tillsyn av tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen, där den ekonomiska ersättningen utgjordes av ett riktat statsbidrag till kommuner. Miljönämnden har under 2022 inte utfört någon tillsyn av tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen, men erhöll trots det 3 870 000 kronor i riktat statsbidrag under

perioden januari till och med mars.

Under början av året var den uppsökande bostadstillsynen svår att genomföra effektivt eftersom inspektionerna innebar en ökad smittspridningsrisk. Tillsynen har därför inte kunnat genomföras i samma omfattning som planerat under 2022. Arbetet med uppsökande bostadstillsyn presenteras närmare under rubriken *Miljö- och hälsoskyddstillsyn* i avsnittet om grunduppdraget.

Grunduppdraget

I avsnittet presenteras en uppföljning av planen för miljönämndens grunduppdrag. Kommunfullmäktige har överlåtit åt nämnder och bolag att utifrån reglemente och ägardirektiv själva styra över hur verksamhetsplanering och uppföljning för denna del ska se ut.

Nämnden har identifierat en väsentlig avvikelse inom den uppsökande bostadstillsynen.

Integrering och utveckling av barnrätts- och diskrimineringsperspektiven

Miljönämnden arbetar för ett rättighetsbaserat förhållningssätt i verksamheten, bland annat i mötet med Malmöbor och andra aktörer i staden, till exempel vid kontroller av livsmedelsverksamheter och vid tillsyn enligt miljöbalken.

Viktigt är också att stadens klimatomställning ska leda till positiva effekter även för den sociala hållbarheten - både lokalt och globalt. Malmöborna har en avgörande roll i klimatomställningen och nämnden har ett ansvar att skapa förutsättningar för Malmöborna att inkluderas i omställningen oavsett ålder, kön, etnicitet och var i staden man bor.

Nämnden har under året haft ett extra fokus på barns rättigheter, bland annat i arbetet med hållbarhetsstrategin för Nyhamnen där nämnden samarbetar med Latinskolan för att få elevers bidrag till strategin. Ett antal ungdomar fick i somras även bidra med sina synpunkter kring utvecklingen av Nyhamnen. I projektet *Hållbara Rosengård*, som handlar om att minska nedskräpning och antalet råttor i utemiljön i Rosengård, har nämnden i samarbete med Örtagårdsskolan haft workshops med barn i området för att få ökad kunskap om barnens syn på problematiken och deras idéer till lösningar.

Miljönämnden prioriterar barn och unga i arbetet med hållbar mat, bland annat för att skapa långsiktiga, hållbara och hälsosamma matvanor för målgruppen och använda skolan som plats för lärande om hållbar utveckling genom mat och samverkan. Projektet *Food Wave* har fortsatt under året med aktiviteter för barn och unga om mat och hälsa, bland annat har nämnden haft ett samarbete med kocken och influeraren Filip Poon.

Miljö- och hälsoskyddsavdelningens bostadstillsyn har under året samarbetat med Romskt informations- och kunskapscentrum, RIKC, för att bättre nå ut till Malmös romska nationella minoritet.

Nämnden har påbörjat ett arbete med att se över ärendeprocessen och uppdatera berörda rutiner för att införa ett barnrättsperspektiv i beslut. Arbetet beräknas vara slutfört 2023.

Uppföljning av särskilt uppdrag från miljönämnden

Genom att utveckla informationen och kommunikationen gällande kommunens miljöarbete skapas en ökad transparens som ger förutsättningar för ett ökat engagemang bland Malmöborna gällande stadens miljöarbete. Det är av vikt att synliggöra stadens miljö- och klimatarbete för Malmöborna och näringslivet. Miljöförvaltningen får därför ett särskilt uppdrag under 2022 att utveckla kommunikations- och informationsinsatserna till Malmöborna.

Fokus under året har varit att samordna hela stadens kommunikation av miljö- och klimatarbetet genom bland annat framtagandet av gemensamma budskap och ett grafiskt koncept – *För Malmö och planeten*. I samband med det lanserades också nya sidor på malmo.se för att synliggöra stadens miljöarbete för Malmöborna på ett mer samordnat sätt. Utvecklingen av sidorna har fortsatt under hösten med fokus på ytterligare fakta och kunskapsinnehåll.

Parallellt med detta har ett samarbete skett med de tekniska förvaltningarna och stadskontoret för att utveckla en gemensam plattform med budskap, fakta och vägledning för att underlätta kommunikationen av stadsutvecklingsfrågor i Malmö stad. Miljö- och klimatbudskapen inom *För Malmö och planeten* är en viktig del av detta.

Arbete har skett under året för att lyfta goda exempel och synliggöra bredden av alla de miljö- och klimatinsatser som sker i staden. Nu finns ett strukturerat arbetssätt för hur Malmö stad samlar in och sprider goda exempel. Insamlingen sker i samband med uppföljning av miljöprogrammet och alla nämnder och bolag bidrar. En viktig kanal för att synliggöra goda exempel är *Hållbara Malmö* på LinkedIn.

Så kallade ”klimatbidrag” har arbetats fram under året som riktar sig till Malmöborna, vilket handlar om att synliggöra vad Malmöborna kan göra för att bidra till omställningen och vilken effekt det får. Klimatbidragen lanseras i början av 2023.

Kunskapsunderlag och analyser är en viktig hörnsten i Klimatomställning Malmös arbetssätt. Under året har arbete skett för att synliggöra underlagen till Malmöborna och näringslivet. Nyheter på malmo.se och ett flertal inlägg i sociala medier har gjorts. Miljöbarometern, ett verktyg som följer upp miljöns tillstånd i Malmö, har också utvecklats för att underlätta för Malmöbor och andra att ta del av statistik.

I samband med att Malmö blev utsedd av EU-kommissionen till en av de 100 städer som ska gå före och visa vägen för hur städer kan ställa om och bli klimatneutrala till 2030 gjordes ett flertal kommunikationsinsatser, såsom nyhet på malmo.se som inlägg på LinkedIn. Ett bra tillfälle att lyfta stadens miljö- och klimatarbete gentemot Malmöborna var också när Malmö utnämndes till *Sveriges miljöbästa kommun* av tidningen Aktuell Hållbarhet. Det kommunicerades genom nyheter, inlägg på Instagram och LinkedIn, annons i tidningen Vårt Malmö och en film som visades på Skånetrafikens alla bussar i Malmö.

Under våren har kampanjen *Vi ökar takten för Malmö och planeten* genomförts. Kampanjen bestod av affischer, rörligt material i digitala busskurer och annons i tidningen Vårt Malmö. Syftet var att synliggöra att staden ökar takten i klimatomställningen och vikten av att Malmöbor, företag och föreningar är delaktiga. Som en fortsättning på kampanjen togs ett antal filmer fram: *Tillsammans för Malmö och planeten*. I filmerna berättar Malmöbor, företag och föreningar om olika klimatinsatser de gör och vilka möjligheter som finns i Malmö. Syftet med filmerna är att inspirera fler till förändring. Filmer har även gjorts med några av klimatkontraktaktörerna som handlar varför de skrivit på Klimatkontrakt Malmö och vilket deras bidrag till klimatomställningen är.

Åtskilliga kommunikationsinsatser har gjorts under hösten inom ramarna för uppdraget att samordna Malmö stads arbete med energibesparingar. En samordnad kommunikation till Malmöborna och näringslivet har möjliggjorts genom bland annat samlingsytan malmo.se/energikrisen. Energispartips och erbjudandet till Malmös företag om utökad energirådgivning har kommunicerats i miljönämndens olika kanaler.

Miljöstrategiskt arbete

Miljönämndens grunduppdrag gällande det miljöstrategiska arbetet består enligt reglementet av att processleda, stödja och samordna kommunens miljöarbete, att följa den yttre miljöns tillstånd och utveckling, samt att ansvara för kommunens energi- och klimatrådgivning och arbetet med Fairtrade City.

Processleda, stödja och samordna kommunens miljöarbete

Arbetet med att processleda, stödja och samordna Malmös miljöarbete finansieras dels genom kommunbidrag, dels genom externa projektmedel. Projekten innebär en möjlighet för nämnden att tillsammans med andra aktörer hitta nya innovativa arbetssätt för att öka takten i miljöarbetet. Miljönämnden har under året arbetat fram ett antal projektidéer som stödjer Malmös behov utifrån miljöprogrammet och som samtidigt syftar till att bidra till den sociala och den ekonomiska dimensionen av Agenda 2030. Under året har miljönämnden lämnat in 17 projektansökningar. Än så länge har fyra av ansökningarna godkänts av finansörerna och fyra av dem har fått avslag.

Transparens i miljöarbetet behövs för att Malmöbor, företag och andra aktörer ska kunna fatta medvetna beslut och bidra i klimatomställningen. Därför genomför miljönämnden årligen en CDP-rapportering (Carbon Disclosure Project) av Malmös klimatarbete. CDP är en ideell organisation som tillhandahåller ett standardiserat och globalt erkänt rapporteringssystem som hjälper företag, städer och regioner att mäta sin miljöpåverkan. För att få högsta betyg måste en stad bland annat ha målsättningar för att minska utsläppen och ha tagit fram planer för klimatanpassning. Malmö fick i år som enda svenska stad högsta betyg i CDP-rapporten. Resultatet har bland annat betydelse i en del utvärderingar av externfinansierade projekt.

Miljöprogram för Malmö stad 2021 - 2030

Miljönämndens inriktning för det miljöstrategiska arbetet är *Miljöprogram för Malmö stad 2021 - 2030*. Arbetssättet för genomförandet av miljöprogrammet är processorienterat och bygger på en gemensam förståelse av målbild, nuläge, effekter av pågående åtgärder samt vilka ytterligare åtgärder som krävs för att nå målen.

Miljönämnden har två processer för genomförandet av miljöprogrammet. Dels Klimatomställning Malmö, som främst hanterar programmets målområde *Ett Malmö med minsta möjliga klimatpåverkan*. Dels processen God livsmiljö och natur som främst hanterar de två målområdena *Ett Malmö med god livsmiljö* och *Ett Malmö med rik och frisk natur*.

Klimatomställning Malmö

Miljönämnden har under året haft ett stort fokus på Klimatomställning Malmö. Bland annat har nulägesanalyser, färdplaner och GAP-analyser tagits fram. Nämnden har också arbetat för att mobilisera fler aktörer som kan bidra till omställningen.

Ett viktigt projekt som pågår 2022–2023 är *Rusta aktörer för snabbare klimatomställning (RASK)* som finansieras av Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF). Projektet ska stärka Malmö stads arbete med att accelerera klimatomställningen.

Klimatkontrakt Malmö är miljönämndens verktyg för att för att samla och ta tillvara företagens och Malmöbornas initiativ, idéer och insatser för ett hållbart Malmö. Under året har ett antal större företag och ett antal aktörer inom akademien signerat kontrakt. Arbetet med att engagera Malmöbor, föreningar och fler företag i arbetet pågår. Bland annat arbetar nämnden med att ta fram ett digitalt dialogverktyg i syfte att kommunicera och förankra klimatkontrakten till Malmöborna.

Under året har ett arbete gjorts med att utveckla det digitala verktyget *ClimateView* där bland annat samarbetspartners som tecknat klimatkontrakt med staden själva ska rapportera in åtgärder kopplade till deras åtaganden i klimatkontrakten. Verktyget kommer att publiceras på malmo.se under 2023.

En del av arbetssättet för Klimatomställning Malmö innebär att miljönämnden accelererar redan pågående insatser som ger stor effekt både för klimatet och samhället. Nedan presenteras några av de insatser som nämnden arbetat med under 2022 kopplat till klimatomställningen. Nämndens insatser kring vätgas presenteras i avsnittet *Redovisning av budgetuppdrag*.

Energiförsörjning

Miljönämnden samordnar stadens övergripande arbete med energifrågan. Nämnden har under året, tillsammans med experter på energiområdet, analyserat och identifierat en mängd olika åtgärder med uppskattning av effekt och rådighet för Malmö stad. Nämnden har även drivit ett påverkansarbete för att lyfta behov och påskynda åtgärder på nationell och regional nivå. Ett arbete har också gjorts med att konkretisera åtgärder för att öka lokal förnybar elproduktion och åtgärder för att öka planerbarheten i elsystemet. Projekt med anknytning till omställningsområdet energiförsörjning har fortsatt utan större avvikelser. Inom *CLUE* genomförs demonstrationstester kring elflexibilitet. Inom projektet *Smart Cities Accelerator+* utreds förutsättningar för energigemenskaper och samägande av förnybar energi. Projektet *ACCESS*, som är i sitt slutskede, handlar om att genomföra en pilot med solceller, batteri och ett smart styrsystem i mobilitetshuset i Sege Park för att minska effektoppar.

Inom projektet *Kunskapsinsatser för ökad lokal solesproduktion* har informationsinsatser för ökad lokal utbyggnad av solex genomförts. Projektet kopplar an till kommunfullmäktiges uppdrag från 2020 om att 15 procent av stadens tak ska täckas av solpaneler.

Uppvärmning och kolsänkor

Negativa utsläpp, det vill säga infångande av koldioxid, har lyfts upp av FN:s klimatpanel IPCC som nödvändigt för att klimatmålen ska nås. En kolsänka är en funktion eller process där koldioxid tas upp ur luften och lagras under en lång tid. Miljönämnden har tillsammans med forskningsinstitutet RISE under året tagit fram en analys av potentiella kolsänkor i Malmö på mark som ägs av Malmö stad. En nulägesanalys för omställningsområdet uppvärmning är också framtagen och arbete pågår med en färdplan.

Flera aktörer i Malmö har planer som berör kolin fångning och kolinlagring genom Carbon Capture and Storage (CCS) där koldioxiden fångas upp direkt från de rökgaser som bildas vid förbränning, binds in och sedan lagras i berggrunden. Miljönämnden samordnar ett forum för CCS, där Malmö stad, Sysav, Eon och Copenhagen Malmö Port (CMP) ingår.

Arbetet har fortsatt kring hur miljönämnden kan stödja Sysav med deras utsläppsminskande åtgärder, då detta är en förutsättning för att staden kan nå målet i miljöprogrammet om minskade utsläpp av växthusgaser. Sett till enskilda aktörer är Sysav Malmös största utsläppare av koldioxid och Skånes största utsläppare av fossil koldioxid. Under året har miljönämnden bland annat stöttat med utredningsarbete relaterat till Sysavs avfallsförbränning.

Mobilitet

Miljönämnden ingår i arbetet med att revidera Malmö stads trafik- och mobilitetsplan (TROMP). Under året har resvaneundersökningen genomförts. Den har tidigare blivit framflyttad på grund av coronapandemin. Under hösten har miljönämnden tillsammans med tekniska nämnden arbetat med att ta fram ett kunskapsunderlag om transportsektorns omställning. I samarbetet *Miljöfordon - Sveriges portal för miljöbilar* (miljöfordon.se) har Malmö stad tillsammans med Göteborg och Stockholm prioriterat upphandlingskriterier för emissionsfria arbetsredskap.

Nettonollorganisation

Under året har en nulägesanalys tagits fram som kartlägger Malmö stads organisations växthusgasutsläpp. Analysen visar att 98 procent av utsläppen är indirekta utsläpp från inköp av varor och tjänster. De olika förvaltningarna har fått ta del av resultatet och miljönämnden har under året stöttat några av nämndernas förvaltningar i deras arbete med att ta fram en handlingsplan kopplat till resultatet.

Klimatsmart konsumtion

En stor del av Malmös koldioxidutsläpp sker inte här utan i de länder där varorna vi konsumerar tillverkas. Dessa konsumtionsbaserade utsläpp är en bidragande faktor till jordens uppvärmning. Malmö är en av de första städerna i Sverige som har ett mål om minskade konsumtionsbaserade växthusgasutsläpp i linje med Parisavtalet. För att nå målet krävs ett omfattande samarbete och delaktighet med de som bor och verkar i Malmö.

Under hösten har en nulägesanalys tagits fram med hjälp av *Stockholm Environment Institutes*(SEI) verktyg Klimatkompassen. De kunskapsunderlag som planerades att tas fram under 2022 har blivit försenade och kommer att vara klara till sommaren 2023. Då mycket av innehållet i färdplanen bygger på dessa underlag är även färdplansarbetet försenat. Under 2022 har nämnden tagit fram ett förslag till kommunikation med Malmöborna om en mer hållbar livsstil som bidrar till minskning av de konsumtionsbaserade utsläppen, kallat klimatbidrag. De första klimatbidragen kommer att publiceras i början av 2023.

God livsmiljö och natur

Processen för God livsmiljö och natur hanterar främst miljöprogrammets två målområden *Ett Malmö med god livsmiljö* och *Ett Malmö med rik och frisk natur*.

Miljönämndens roll är att i vissa delar processleda och i andra delar samordna arbetet. Under året har arbete skett för att involvera fler nämnder i Malmö stad i processen. Arbetet har kommit olika långt gällande de olika målen. Arbetet pågår med att ta fram nulägesanalyser och öka takten i redan pågående insatser.

Nedan presenteras några av de insatser som nämnden arbetat med under 2022 kopplat till processen för en god livsmiljö och natur. Nämndens arbete med resiliens och kustskydd presenteras i avsnittet *Redovisning av budgetuppdrag*.

Kemikalier

Under året har miljönämnden delat ut information och material till stadens förvaltningar för egeninventering av kemikalier och en inventering av kemikalier i Malmö stad har genomförts. Sammanställningen av arbetet kommer att presenteras i början av 2023. En upphandling av ett kemikaliehanteringssystem för staden har också inletts. Systemet ska enligt plan vara klart under 2023.

I februari antog kommunstyrelsen *Handlingsplan för Malmö stads strategiska kemikaliearbete 2020 – 2030*. Handlingsplanen innehåller bland annat prioriteringar inom kemikalieområdet för de kommande åren.

Cirkulär ekonomi

Miljönämndens ansökan om att bli en pilot för EU-kommissionens *Circular Cities and Regions Initiative* gick inte igenom. En anledning till avslaget var att kommissionen prioriterade sökande som redan har en så kallad Action plan, vilket Malmö stad inte har. Arbetet inom projektet *Sluta med INeffektiv Användning (SINA)* har dock fortsatt enligt plan. Projektet, som är ett samarbete mellan miljönämnden, Malmö stads upphandlingsenhet och Research Institutes of Sweden (RISE) handlar om att öka kunskapen om stadens potential att bli mer effektiv och cirkulär genom upphandlings- och inköpsförfaranden med fokus på sparsamhet och delning. Under året har åtgärder för hur Malmö stad kan främja en cirkulär brukarcykel identifierats och presenterats, vilket också anknyter till stadens arbete med *Kretsloppsplan 2021–2030*. Miljönämnden har definierat åtgärder och identifierat nyckelaktörer som behöver involveras i arbetet med kretskoppsplanen.

Malmö stad har under 2022 fått utmärkelsen *Circular procurement of the year*, av Procura+ som är en del av ICLEI och har fokus på stadens arbete med upphandling av cirkulära skyltar.

Mat

Hur vi odlar vår mat påverkar den biologiska mångfalden. Inom *SchoolFood4change* har nämnden ett samarbete med ett antal skolor och förskolor om hållbar mat. Projektet går ut på att skapa en långsiktig övergång till hälsosamma och hållbara matvanor bland barn och unga genom att arbeta med skolor och skolmåltider. En arbetsgrupp bestående av elever, pedagoger, skolläda och skolrestauranger har tagit fram handlingsplaner.

Under året har Malmö vunnit *Klimattekopriset* (Matilda FoodTech) och hamnat på en andraplats i *Ekomatsligan 2022* (Ekomatcentrum).

Stadsutveckling och geografisk närvaro

För att kunna nå flera av miljöprogrammets mål krävs fokus på miljö- och klimatfrågorna i utvecklingen av den fysiska stadsmiljön. Miljönämnden deltar därför i ett tidigt skede i utvecklingsarbetet, både vad gäller nya stadsområden och redan befintliga områden. Under året har nämnden både varit delaktig i översynen av stadens översiktsplan och i utvecklingen av ett antal områden, till exempel Nyhamnen. Ett förslag till hållbarhetsstrategi för området har arbetats fram under året. Strategin ska vara vägledande för kommande planering och exploatering i Nyhamnen.

Den unika hållbarhetsstrategin för verksamhetsområdet *Fortuna Hemgården* har utvecklats och sammanställts, där industriell symbios ingår tillsammans med andra hållbarhetsaspekter. Omvärldsbevakning har genomförts och avstämningar med spännande projekt i Belgien och Helsingborgs stad har varit inspirerande delar av arbetet. Strategin beräknas vara klar under första kvartalet 2023.

Miljönämnden är aktiv i utvecklingen av Sege Park. Tillsammans med VA Syd har nämnden i projektet *Revaise - Resurseffektiv användning av vatten* arbetat med att testa olika lösningar för att minska dricksvattenanvändningen genom innovativ teknik för hållbara cirkulära vattensystem i området. Inom det europeiska samarbetsprojektet *Advancing Communities towards low-Carbon Energy Smart System (ACCESS)* har nämnden arbetat tillsammans med Parkering Malmö för att omvandla ett parkeringshus till en toppmodern energihubb.

Miljönämnden har under året arbetat tillsammans med stadsbyggnadsnämnden och kulturnämnden i *Samverkan Rosengård*, vilket bland annat omfattar omvandling av Amiralsgatan till stadsgata. Miljönämnden har även arbetat med pilotprojektet *Hållbara Rosengård* för att minska nedskräpningen och rättproblematiken i Rosengård. Arbetet har skett i samarbete med boende i området, fastighetsägare, lokala föreningar och VA Syd. Syftet är att etablera en långsiktig samverkansprocess mellan aktörerna och de boende för att skapa hållbara gemensamma lösningar. Miljönämndens arbetsmarknadsanställda Klimatambassadörer har under året genomfört rundvandringar, intervjuer, enkätundersökningar samt deltagit på dialogmöten och workshoppar med boende, fastighetsägare och lokala föreningar på Rosengård. En workshop tillsammans med barn har genomförts i samarbete med Örtagårdsskolan för att få kunskap om barnens syn på problematiken och deras idéer till lösningar.

Yttre miljöns tillstånd och utveckling

Malmö stad ansvarar genom EU-direktiv och miljöbalken för att kontrollera att miljökvalitetsnormerna för utomhusluften i Malmö uppfylls. Utöver det lagstyrda ansvaret har miljönämnden i uppdrag, enligt nämndens reglemente, att följa den yttre miljöns tillstånd och utveckling. Arbetet är en viktig del av uppföljningen av miljöprogrammet, bland annat för biologisk mångfald.

Genom samverkansavtal med Skånes luftvårdsförbund delar Skånes 33 kommuner på kostnaderna för den lagstiftade kontrollen av miljökvalitetsnormerna för luft. Resultaten redovisas i årsrapporten under 2023.

Enligt förordningen om omgivningsbuller (SFS 2004:675) är Malmö stad skyldig att genomföra en kartläggning av omgivningsbuller. I somras rapporterade miljönämnden in bullerkartor och uppgifter om antalet Malmöbor som exponeras för buller till Naturvårdsverket. Under 2023 ska ett åtgärdsprogram tas fram som ska gälla för åren 2024–2030. Arbetet sker i samarbete med tekniska nämnden, stadsbyggnadsnämnden och servicenämnden.

Miljönämnden tar varje år fram en rapport över luftkvaliteten i Malmö utifrån de utomhusmätningar som görs på de fasta mätstationerna i staden enligt luftkvalitetsförordningen (2010:477). I rapporten *Luften i Malmö 2021* (MN-2022-2215) konstateras att det inte finns någon plats i Malmö där miljökvalitetsnormerna överskrids och att luftkvaliteten i Malmö blir bättre för varje år.

Provtagningen av kvävoxider på olika platser i Malmö pågår enligt plan. Dessa luftkvalitetsmätningar genomförs vart femte år. Mätningarna ska avslutas och redovisas under våren 2023.

I våras rapporterade miljönämnden resultatet av mätningen av luftkvaliteten vid Värnhemstorget (MN-2020-188). Mätningen visade att luften i området har förbättrats och att samtliga krav inom miljökvalitetsnormen uppfylls. Nämnden har även genomfört en mätning av luftkvalitet och buller vid Nobelvägen (MN-2022-11027) som slutrapporteras i början av 2023.

Nämnden har även genomfört en inventering av mossor och lavar (MN-2022-423) som visar en positiv trend, något som troligtvis beror på bättre luftkvalitet i staden. Extra medel i budgeten har resulterat i ett större arbete med att inventera mossor och lavar samt svamp. Rapporterna om dessa inventeringar ska redovisas under våren 2023. En undersökning av miljögifter i abborre som fiskas i Malmö kanal har också genomförts under senhösten. Även den rapporten kommer att redovisas 2023.

Vidare har nämnden genomfört en undersökning av bottenfauna i vattendrag (MN-2021-7750). Bottenfaunan är relativt artfattig men några rödlistade och ovanliga arter hittades vid undersökningen.

Den planerade inventeringen av fladdermöss flyttas till 2023, då kostnaden bedöms vara för hög. I stället har en provtagning av sediment och blåmusslor genomförts i Malmös hamn och i småbåtshamnarna för

att följa förekomsten av föroreningar i hamnarnas sediment och i de djur som lever där. Resultatet ska redovisas i början av 2023.

Miljönämnden har under flera år deltagit i det nationella projektet Swedish Cardiopulmonary Bioimage Study (SCAPIS) som är den mest omfattande studien kring hjärt-lungsjukdom som har genomförts i världen. Projektet handlar om att undersöka hur miljöfaktorer såsom luftföroreningar och buller påverkar hälsan. Nämnden har bidragit med modelleringar av luftföroreningar i Malmö mellan olika år. Under 2022 har de sista beräkningarna för Malmöregionen genomförts. Det arbete som återstår för nämndens del är att delta i framtagandet av en metodartikel.

Indikator miljöövervakning	Önskat utfall 2022	Utfall 2022	Kommentar till ev avvikelser
Andelen utförda aktiviteter i enlighet med planerade	100 %	83 %	Den inventering av fladdermöss som var planerad att genomföras under sommaren 2022 flyttas fram till 2023.

Energi- och klimatrådgivning

Energi- och klimatrådgivningen, som finansieras av Energimyndigheten, förser Malmöbor, företag och organisationer med kostnadsfri information och rådgivning i syfte att få fler att minska sin klimatpåverkan respektive energianvändning samt att öka andelen förnybar energi.

På grund av den rådande energikrisen har det varit ett stort tryck på miljönämndens energi- och klimatrådgivare under 2022. De höga elpriserna har inneburit en stor efterfrågan på rådgivning från Malmöbor, föreningar och företag. Malmö stad har därför utökat verksamheten under hösten. Till exempel har rådgivning getts till mer än dubbelt så många Malmöbor jämfört med 2021.

Energi- och klimatrådgivarna har under året även deltagit i utvecklingsarbetet med två insatsprojekt som finansieras av Energimyndigheten. Syftet med *Hela Sverige laddar* är att öka andelen elbilar genom kunskaphöjande insatser och informationsspridning som till exempel föreläsningar. *Resurseffektiv bebyggelse* handlar om att skapa förutsättningar för kloka beslut i syfte att minska Malmöbornas energianvändning och effektuttag. Arbetet har skett genom föreläsningar, informationsspridning och erfarenhetsutbyte.

Arbetet med det webbaserade energiverktyget *Energiporten* har pausats under hösten på grund av avsaknad av finansiering, verksamheten har i stället prioriterat att hantera den ökade efterfrågan på rådgivning.

Indikator – energi- och klimatrådgivning	Önskat utfall 2022	Utfall 2022
Antal kontakter med privatpersoner	300	571
Antal kontakter med bostadsrättsföreningar	100	357
Antal kontakter med företag	70	145
Antal genomförda föreläsningar	12	16
Antal andra utåtriktade aktiviteter	5	4

Fairtrade City

Fairtrade är en produktmärkning för rättvis handel som baseras på respekt för mänskliga rättigheter och omtanke om miljön – en hållbar handel som framför allt syftar till att gynna första ledet av handelskedjan, där villkoren ofta är sämst. Malmö Fairtrade City är ett samarbete mellan Malmö stad, näringsliv och ideell sektor i staden.

Batteriprojektet *Bättre batterier* avslutades i somras. Projektet resulterade i en färdplan som upphandlingsenheten i Malmö stad ska arbeta utifrån. Malmö stad har som första svenska kommun blivit medlem i *Electronics Watch*, en organisation som arbetar för bättre arbetsvillkor inom elektroniktillverkningen.

Arbetet med *Smarta Kartan*, som är en webbplats med information om delningsinitiativ i Malmö har under året genererat ett bra samarbete med Malmö universitet. Universitetet är numera medlem i Fairtrade Citys samverkansgrupp.

Under året har samarbete även skett med andra skånska kommuner, med Malmö Youth Pride samt med Malmö mot diskriminering. Samarbetet med Malmö FF om att öka andelen hållbara produkter som säljs av föreningen kommer förhoppningsvis igång under början av 2023.

Verksamheten har under året även deltagit i den nationella samverkansgruppen inom Fairtrade Sverige. Samarbetet har bland annat handlat om att öka andelen Fairtrade-märkta bananer som köps in till svenska kommuner.

Fairtrade City-kansliet har under året även haft aktiviteter på ICLEI-kongressen och Ocean Literacy-konferensen, samt deltagit i olika arrangemang i Sege Park: Öppen park, Backanatten och Fixa julen.

Indikator – Fairtrade City	Önskat utfall 2022	Utfall 2022
Andel levererade produkter som är etiskt certifierade eller rättvis handel-certifierade i kategorierna kaffe, te och bananer, kakao och rörsocker där inköpen gjorts via stadsövergripande avtal	80 %	91 %
Antal tjänster som bemannar Fairtrade City-kansliet	2	2
Antal genomförda evenemang inom Fairtrade City	Minst 4	5

Livsmedelskontroll

Utmaningar och framgångsfaktorer

Övergången till efterhandsdebitering och ny riskklassningsmodell kommer ske 2024 vilket innebär att miljönämnden redan under 2022 har arbetat med att se över och anpassa rutiner, mallar, beslut och processer. En uppdatering av tidsredovisningen ska säkerställa rätt bemanning och att arbetet sker på ett effektivt sätt även efter införandet. Efterhandsdebiteringen kan medföra ekonomiska konsekvenser för nämnden genom ett visst bortfall av intäkter samtidigt som administrationen kan komma att öka. Digitalisering är ett viktigt verktyg i kontakten med verksamheterna, framför allt för att underlätta förståelsen för det förändrade arbetssättet.

Sommaren 2021 fick livsmedelskontrollen ett utökat ansvar för kontroll av anläggningar som hanterar material i kontakt med livsmedel. Nämnden har deltagit i Livsmedelsverkets projektgrupp för att påbörja kontrollen på området och samtidigt vara ett stöd för övriga kontrollmyndigheter. Under 2022 har nämnden arbetat med att utveckla kompetensen inom området samt kartlägga berörda anläggningar. En

återstående utmaning är att tolka uppdragets tillämpning då föreskrifterna för registrering och en riskklassningsmodell fortfarande inte är framtagna på nationell nivå.

I takt med att livsmedelsbranschen utvecklas behöver även kontrollen anpassas. Ny lagstiftning och nya uppdrag som tillkommer innebär att nämnden behöver planera om verksamheten för att skapa en verkningsfull kontroll. Detta gäller exempelvis kontrollen av importerade varor och ekologiska livsmedel. Nämnden har under året utökat kontrollen av importerade livsmedel eftersom kommunen fått ett utökat ansvar gällande importerade varor som inte omfattas av Livsmedelsverkets gränskontroll. Kommunens kontroll omfattar således sammansatta livsmedel som kakor, flingor och godis där målgruppen är barn. Genom kontroll och förbud av den här sortens livsmedel minskar risken för att barn konsumerar osäkra livsmedel, vilket ligger i linje med barnkonventionen. Kontrollen är dock omfattande och kräver kompetens hos inspektörerna inom exempelvis importlagstiftning och tillsatsförordningen.

Det har även tillkommit nya regler för ekologiska livsmedel som inneburit att nämnden har fått ett utökat ansvar för kontrollen av oförpackade varor i detaljhandeln.

Effekter av arbetet

Miljönämnden utför regelbundet kontroller på samtliga 2 700 livsmedelsverksamheter i Malmö. Det huvudsakliga syftet med livsmedelskontrollerna är att upptäcka avvikelser gentemot lagstiftningen och att förmå företagarna att åtgärda bristerna. Nämndens verksamhet följer systematiskt upp att varje enskild avvikelse åtgärdas. Effekten av livsmedelskontrollen är därför säkra livsmedel samt en förhöjd kunskapsnivå hos livsmedelsverksamheterna i Malmö.

Ett mått på att verksamheterna har en god livsmedelssäkerhet och att effekten av kontrollen är god är att endast tio procent av de kontrollerade verksamheterna har haft avvikelser som krävt en uppföljande kontroll. Det är viktigt för konsumenten att livsmedelsinformationen är korrekt och detta är därför en viktig del av kontrollen. Detta kan exempelvis vara information om allergener, tillsatser eller livsmedlets ursprung. Miljönämnden har ansvarat för att samordna ett nationellt kontrollprojekt gällande allergiinformation eftersom brister inom området innebär hälsorisker med allvarliga konsekvenser för konsumenterna.

En likvärdig kontroll är viktig för att företagen ska känna förtroende för nämndens verksamhet. Miljönämnden arbetar därför aktivt med samsynen i bedömningarna, att avvikelser hanteras likvärdigt av olika inspektörer och att medarbetare inom livsmedelskontrollen har en hög och jämn kompetens.

Redovisning av indikatorer och statistik

En kvalitativ analys av resultatet av uppföljande livsmedelskontroller och sanktionsbeslut

Vid kontrollerna ligger fokus på att upptäcka brister som kan orsaka hälsofara eller bristande redlighet vid hantering av livsmedel samt att få verksamheterna att rätta till dessa brister inom rimlig tid. Resultatet under 2022 visar att 9,3 procent av kontrollerna har behövt följas upp med ett nytt kontrollbesök. Miljönämndens livsmedelskontroll har vid skrivande stund fattat 639 sanktionsbeslut varav 253 har följts upp med en extra kontroll. Dessa har framför allt handlat om vilseledande märkning, odeklarerade allergener, otillåtna tillsatser, illegal import av sammansatta livsmedel, oregistrerad verksamhet, bristfällig spårbarhet och avsaknad av handelsdokument. Vid sex tillfällen konstaterades så allvarliga brister att verksamheterna tillfälligt fick stängas, oftast på grund av skadedjur eller rengöringsbrister.

En redogörelse för och analys av den service och information livsmedelskontrollen ger till nya och befintliga livsmedelsverksamheter

Miljönämndens livsmedelskontroll arbetar för att ha en hög servicenivå till Malmöbor och livsmedelsföretagare genom att underlätta för livsmedelsverksamheter att göra rätt från början. Detta stöd är särskilt viktigt för nya livsmedelsverksamheter i Malmö. Inför nyregistreringar har därför lokalkontroller utförts och rådgivning har getts via telefon, e-post och besök på förvaltningen. Nämnden utför ett kontinuerligt förebyggande och rådgivande arbete i samband med registreringen samt under ordinarie kontroll. Under 2022 har 528 anmälningar om registrering av ny livsmedelsverksamhet inkommit och 362 inspektioner har utförts på de nyetablerade livsmedelsföretagen. De flesta nya verksamheter har varit

restauranger, caféer eller butiker där det skett ett ägarbyte i en befintlig livsmedelslokal.

En kvalitativ bedömning av genomförda utredningar av klagomål misstänkta matförgiftningar och RASFF.

RASFF (*Rapid Alert System for Food and Feed*) är EU:s system för att snabbt kunna varna om livsmedel som är eller kan vara en risk för människors hälsa.

Under 2022 har miljönämnden tagit emot och hanterat 915 anmälningar om klagomål, misstänkta matförgiftningar, anmälningar om allergisk reaktion och RASFF. Klagomålen har främst avsett oregistrerade verksamheter, felaktig eller vilseledande information och märkning, förekomst av skadedjur, avfallshantering samt bristande hygien och rengöring. 98 RASFF-ärenden har hanterats och utretts på 338 livsmedelsanläggningar. Ärendena har bland annat handlat om odeklarerade allergener i kebab, kycklingshawarma, vårrullar, chokladkex, torkad frukt, histamin i tonfisk samt tricyklazol i basmatiris. Nio RASFF-ärenden rörde kontaktmaterial.

Samtliga RASFF-anmälningar och misstänkta matförgiftningar har under året utretts inom utsatt tid.

Indikator	Utfall 2022	Önskat utfall 2022	Kommentar
Andel genomförda kontroller av öppna verksamheter i enlighet med kontrollplanen.	100 %	100 %	I skrivande stund är 98 procent av kontrollerna utförda. Prognos för hela året är 100 procent.
Andel registreringsbesök som utförts senast tre månader efter att verksamheten har öppnat.	100 %	100 %	
Uppföljning av kvaliteten på myndighetsutövning och service via Insikt.	81	Större än 75	I den senaste mätningen fick livsmedelskontrollen index 81 vilket är ett bra värde och en ökning från föregående års mätning med tre enheter.

Statistik för enheten för trygghet och samordnad tillsyn.

	Utfall 2022	Kommentar
Antal ärenden inom Tryggare Malmö.	451	
Antal samordnade inspektioner (olovliga boenden, fastighetsövergripande inventeringar, samlingslokaler, livsmedel, varuhandelstillsyn).	233	Målet att genomföra 200 samordnade inspektioner under 2022 uppfylls.
Antal inspektioner (livsmedel, hygieniska behandlingslokaler, varuhandelstillsyn).	415	
Antal förbud (olovliga boenden, kosmetiska produkter, kemiska produkter, elektroniska produkter).	33	
Antal åtalsanmälningar (livsmedel, kosmetiska produkter, kemiska produkter, elektroniska produkter).	1	

	Utfall 2022	Kommentar
Antal vitesutdömande (hygieniska behandlingslokaler, olovliga boenden, samlingslokaler).	5	
Antal åtgärdsförelägganden (hygieniska behandlingslokaler, samlingslokaler).	18	
Antal miljöstraffavgifter (kosmetiska produkter, kemiska produkter, elektroniska produkter).	8	
Antal tips om misstänkt människohandel, folkbokföringsbrott och välfärdsbrott.	26	De flesta tipsen som skickats vidare om misstänkt människohandel har gällt massagesalonger. Nämndens misstankar om välfärdsbrott har främst gällt illegal arbetskraft.
Antal upptäckta olovliga boenden.	24	
Antal olovliga boenden som har upphört.	18	
Antal oregistrerade livsmedelsverksamheter som registrerats.	13	
Antal straffbeslut inom livsmedel samt antal straffbeslut med vite samt totalbelopp.	91 000	
Antal ton livsmedel som hindrats från att släppas ut på marknaden.	63	Ungefär 50 ton av dessa livsmedel gällde samma verksamhet där bäst-före-datumen var kraftigt passerade.
Antal verksamheter som anmälts till läkemedelsverket.	18	
Antal oregistrerade miljöfarliga verksamheter som registrerats.	1	

Miljö- och hälsoskyddstillsyn

Miljönämndens verksamhet som utför tillsyn enligt miljöbalken har under året haft en hög personalomsättning samt vakanser som inte ersatts fullt ut. Detta har påverkat tillsynen och handläggningen inom flera områden eftersom introduktion av nyanställda tagit tid från ordinarie tillsynsarbete. Tiden som faller bort påverkar framför allt möjligheten att kunna utföra den planerade behovsprioriterade tillsynen då den styrda tillsynen är prioriterad. Det är även en utmaning att rekrytera erfarna inspektörer eftersom det är hård konkurrens i regionen.

Vidare har coronapandemin påverkat verksamheten, främst under årets första månader. Uppsökande bostadstillsyn har inte kunnat genomföras under denna period och en stor del av tillsynen har skett genom så kallad skrivbordstillsyn, det vill säga tillsyn som inte sker genom ett platsbesök utan exempelvis digitalt eller med genomgång av verksamhetens egenkontroll. Detta har varit i linje med Naturvårdsverkets rekommendationer.

Utifrån 2021 års resultat på medarbetarenkäten och Piltavlan har grupputvecklingsinsatser genomförts inom flera av miljö- och hälsoskyddstillsynens verksamheter under 2022. Syftet med utvecklingsinsatserna har varit att utveckla ledarskap och medarbetarskap för att skapa tydlighet och samsyn kring roller, ansvar, tillit och kommunikation. Detta har också påverkat den tillgängliga tillsynstiden under året.

Planeringen av tillsynsverksamheten delas upp i styrd tillsyn, behovsprioriterad tillsyn, händelsestyrd tillsyn samt skattefinansierad tillsyn och nedan beskrivs arbetet inom respektive del.

Styrd tillsyn

Styrd tillsyn omfattar verksamheter med störst behov och krav, det vill säga:

- Tillståndspliktiga verksamheter (A, B och industriutsläppsverksamheter). Exempel på detta är hamnar, täkter och förbränningsanläggningar.
- Anmälningsspliktiga miljöfarliga verksamheter och anmälningsspliktiga hälsoskyddsverksamheter (C och H). Exempel på detta är bensinstationer och skolor.

Tillsynen styrs av lagstiftning och nämnden kan därför inte prioritera ned denna del av tillsynen.

Med anledning av tidigare års bränder på avfallsanläggningar har nämnden inlett ett samarbete med Räddningstjänsten Syd. Gemensamma tillsynsbesök på prioriterade bolag har genomförts vilket har varit effektivt och givande. Tidigare har skjutbanor, motorbanor och drivmedelsstationer inte kunnat prioriterats men under 2022 har tillsyn av dessa områden genomförts. Inom avfallsbranschen och fordonsbranschen kan konstateras att vissa verksamheters årsavgifter inte täcker tiden för tillsynen. Ärenden tar längre tid i de fall kunskapen är låg gällande reningsutrustning, kemikaliehantering och avfallshantering. Att ärenden inom den styrda tillsynen tagit längre tid än planerat påverkar den tillgängliga tillsynstiden inom den behovsprioriterade tillsynen.

Nämndens arbete har påverkats av allmänna råd om bassängbad samt av en ny lag om bland annat injektionsbehandlingar som trädde i kraft under 2021. De allmänna råden om bassängbad innebär högre krav på egenkontroll och provtagning. För de kommunala inomhusbaden har överskridande värden gällande trihalometaner förekommit i stor utsträckning och ett arbete pågår för att komma till rätta med dessa överskridanden. Lagen om bland annat injektionsbehandlingar innebär även att anmälningssplikten utökades till att omfatta verksamheter som använder stickande och skärande redskap, vilket har medfört att nämnden fått in fler anmälningar än tidigare år. Det kommer krävas ett stort arbete för att söka upp verksamheter som är anmälningsspliktiga och därefter hantera de inkomna anmälningarna. Det uppsökande arbetet kommer att prioriteras under 2023.

Behovsprioriterad tillsyn

Behovsprioriterad tillsyn omfattar de ej anmälningsspliktiga verksamheterna inom miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd. Den styrda samt händelsestyrda tillsynen prioriteras i första hand, medan nämnden har möjlighet att påverka i vilken omfattning den behovsprioriterade tillsynen ska utföras utifrån de resurser som finns tillgängliga.

Under 2021 beslutade miljönämnden om revidering av miljöbalkstaxan vilket innebär att småbåtshamnar och vissa verksamheter inom fordonsbranschen från och med 2022 skulle efterhandsdebiteras istället för att debiteras genom årsavgift. Förändringen berörde drygt 350 verksamheter och har inneburit att tidigare beslut om årsavgifter för dessa verksamheter har upphävts och verksamheterna har klassats om. Detta har medfört ökad administration, som nämnden inte har kunnat ta betalt för, och tagit tid från ordinarie tillsynsarbete.

Tidigare år har mindre verksamheter inom fordonsbranschen inte varit prioriterade, men under 2022 har nämnden beslutat att besöka även mindre fordonsverkstäder och fordonstvättar. Utmaningen när det gäller denna tillsyn är att kunskapsnivån hos verksamhetsutövaren generellt är låg, vilket ofta innebär brister i reningsutrustning, kemikaliehantering och avfallshantering. Att dessa ärenden tagit längre tid än planerat har påverkat antalet verksamheter som nämnden hunnit besöka under året.

Tillsyn av avfallstransporter har tidigare inte kunnat prioriteras av nämnden men under 2022 var ambitionen att prioritera tillsynsområdet. Tillsynen har dock inte kunnat genomföras då den styrda tillsynen inom avfallsområdet samt inkomna nyanmälningar av befintliga avfallsverksamheter behövt prioriteras, och tagit mer tid än planerat. Detta har även medfört att tillsynen av bygg- och rivningsavfall delvis nedprioriterats under året. Vid tillsyn av fordonsverkstäder följs transport av farligt avfall upp.

Inom ramen för behovsprioriterad tillsyn ingår tillsyn av tandläkare, där ett projekt gällande sanering av tandläkarkliniker har pågått. Detta arbete har varit mer komplext och tidskrävande än vad som bedömdes till följd av flera överklaganden. Vidare har endast delar av den behovsprioriterade tillsynen som avser uppsökande av hygieniska behandlingslokaler, fritidsgårdar, idrottslokaler och områdestillsynen gällande nedskräpning i Rosengård kunnat genomföras.

Inom förorenade områden har viss behovsprioriterad tillsyn som omfattat ansvarsutredningar av MIFO-objekt genomförts. MIFO-objekt innebär att objektet potentiellt är förorenat enligt Metodik för Inventering av Förorenade Områden. Prioriteringen har gjorts utifrån att dessa objekt är aktuella för exploatering eller annan förändring av betydelse för Malmö stad.

Den uppsökande bostadstillsynen har kunnat återupptas efter att restriktionerna kopplade till coronapandemin har tagits bort. Tiden som krävs för ett genomsnittligt uppsökandeärende har minskat i takt med att verksamheten har utarbetat effektivare arbetssätt samt att nämnden kontinuerligt driver och avslutar ärenden i fastigheter med de största hälsoskyddsriskerna, vilket bedöms ge god effekt på hälsoskyddet i Malmös bostadsbestånd. Att ha fokus på de slumförvaltade fastigheterna har bland annat inneburit att två fastigheter nu är sålda till seriösa fastighetsägare och att antalet slumförvaltade fastigheter har minskat från sex till tre på mindre än två år.

Arbetet med radon och omsorgsboenden har genomförts som planerat vilket medför att den uppsökande bostadstillsynen har kunnat prioriteras under hösten. Radontillsyn är skrivbordstillsyn som kunnat genomföras under pandemin.

Händelsestyrd tillsyn

Den händelsestyrda tillsynen utgörs av inkommande ärenden som nämnden inte har möjlighet att påverka, och därmed kan denna tillsyn inte prioriteras ned. Händelsestyrd tillsyn innehåller moment som både är avgifts- och skattefinansierade.

Ändrad lagstiftning har medfört att verksamheter som behandlar avfall och omfattas av kapitel 29 i miljöprövningsförordningen måste lämna in en nyanmälan. Detta har resulterat i att ett flertal befintliga verksamheter har inkommit med nyanmälan, vilka i många fall inte varit fullständig utan krävt kompletteringar. Det omfattande arbetet med nyanmälningar har påverkat handläggningstiden och tagit tid från den behovsprioriterade tillsynen.

Inom förorenade områden har den händelsestyrda tillsynen prioriterats i enlighet med tillsynsplanen. Under året har verksamheten haft en fortsatt hög arbetsbelastning, vilket har berott på ett högt inflöde av ärenden då många stora exploateringsprojekt är på gång inom staden. Vid årets början hade miljönämnden 157 ärenden avseende förorenade områden som inte hunnit handläggas. Genom effektivitet och ett intensivt internt arbete kring ökad samsyn har samtliga tidigare ej handlagda ärenden hanterats under 2022.

Tack vare gott samarbete mellan nämnderna har både anmälnings- och tillsynsärenden för skolor och förskolor kunnat hanteras och genomföras snabbare. En återstående utmaning är att anmälningar enligt miljöbalken vid byggandet av utbildningslokaler inte inkommer i ett tidigt skede i byggprocessen, vilket resulterar i att byggandet av förskolor och skolor riskerar att försenas.

Ett tydligt arbetssätt och god kommunikation med Malmöbor, fastighetsägare och verksamhetsutövare är framgångsfaktorer i arbetet med den händelsestyrda bostadstillsynen. Samarbete både externt och internt bidrar till att tillsyn i komplicerade ärenden kan genomföras på enklare och mer effektiva sätt. Samarbete har under året skett med bland annat Fastighetsägarna Syd, Räddningstjänsten Syd, Hyresgästföreningen, andra nämnder i Malmö stad samt RIKC (Romskt informations- och kunskapscenter). Samarbetet med branschorganisationer har initierats under 2022 och förhoppningen är att det kommer att leda till att tillsynsarbetet blir enklare och mer effektivt.

Rutiner och arbetssätt har under året utvecklats för handläggning av årsrapporter för köldmedia samt handläggning av sanktionsavgifter kopplat till dessa ärenden. Detta har resulterat i snabbare och effektivare diarieföring samt en betydlig minskning av avvikelser och fel i samband med det administrativa

arbetet. Vidare har ett omfattande kvalitetsarbete genomförts gällande tillsyn av legionella i syfte att göra smittspårning och handläggning effektivare. På Smittskydd Skånes inrådan har nämnden delat med sig av arbetssätt och framtaget material till hela regionen via Miljösamverkan Skåne.

Skattefinansierad tillsyn

Utgångspunkten är att tillsynsarbetet ska avgiftsfinansieras när detta är möjligt. Det finns dock ett antal arbetsmoment som i stället behöver skattefinansieras inom den händelsestyrda tillsynen. Rådgivning, klagomålshantering, remissshantering, kvalitetsarbete och samarbeten utgör delar av den skattefinansierade tillsynen.

Från den första juli 2022 gäller ny lagstiftning för de verksamheter som ska sälja eller överlåta vätskor för e-cigarettor och e-vätskor. Verksamheterna behöver ansöka om tillstånd för överlåtelse av särskilt farliga kemiska produkter till Länsstyrelsen. Malmö stad är tillsynsmyndighet för verksamheterna, vilket har skapat ett merarbete som inte var känt när tillsynsplanen för 2022 beslutades. Cirka 70 remisser har handlagts under 2022.

Inkommande klagomål gällande störande lukt har fortsatt under 2022 och miljö- och hälsoskyddstillsynen har i samarbete med nämndens miljöövervakning lagt ner mycket tid på hanteringen av dessa. Tiden för hantering av klagomålen är delvis skattefinansierad, även om två verksamheter som bidrar till lukttörningen kunnat identifieras under året, och mot dessa driver nämnden ärenden. Tobakstillsynen som nämnden bedriver är helt skattefinansierad, vilket är en stor utmaning eftersom det inkommer många klagomål om rökning. Det finns behov av att arbeta mer förebyggande och därför har ett informationsblad om vad som gäller för rökrutor tagits fram och skickats ut till samtliga registrerade serveringsställen.

Den uppsökande tillsyn som nämnden bedriver, inte minst kopplat till avfallsbrottslighet, har spridits till andra kommuner och myndigheter. Detta har lett till ökad efterfrågan på kunskapsspridning i form av föreläsningar, något som bidragit till att även andra kommuner har utvecklat sitt arbetssätt. Nämnden är även del av den referensgrupp som sammankallats av Folkhälsomyndigheten för att ta fram en nationell strategi för uppsökande bostadstillsyn.

Rådgivning och samarbeten är viktiga delar av den skattefinansierade tillsynen av förorenade områden. Verksamheten har under året hanterat och varit involverad i 50 remisser och många detaljplaner, samt deltagit i flertalet grupper inom Malmö stad i syfte att öka samverkan kring hantering av förorenade områden vid exploatering. Detta är särskilt viktigt i samband med exploateringen av Nyhamnen och utbyggnad med anknytning till Storstadspaketet. Genom rådgivning och regelbundna möten med fem av stadens största fastighetsägare har nämndens bostadstillsyn bidragit till att Malmöbor, fastighetsägare och verksamhetsutövare fått bättre kunskap om rättigheter och ansvar utifrån hälsoskyddslagstiftningen.

Redovisning av indikatorer och statistik

Indikator	Utfall 2022	Önskat utfall 2022	Avvikelse mot önskat utfall
Andel utförda tillsynsbesök i förhållande till planerade tillsynsbesök inom den styrda tillsynen av verksamheter inom hälsa och omgivning	100 %	100 %	-
All planerad tillsyn inom den styrda tillsynen har genomförts under året. Totalt har verksamheten genomfört 229 planerade inspektioner inom branscherna enskilda avlopp, bad, förskolor och hygieniska behandlingsverksamheter.			

Indikator	Utfall 2022	Önskat utfall 2022	Avvikelse mot önskat utfall
Andel utförd uppsökande tillsynstid i förhållande till planerad uppsökande tillsynstid inom bostadstillsyn	43 %	100 %	-57 procentenheter
Tillsynsarbetet inom den uppsökande bostadstillsynen har under flera år påverkats av pandemin, vilket har försvårat arbetet med planering och uppföljning av den planerade tillsynstiden då tillsynen inte kunnat genomföras som planerat med de restriktioner som funnits. Uppföljning under 2022 har visat att det genomsnittliga ärendet inom den uppsökande tillsynen handläggs under kortare tid än tidigare år, detta eftersom verksamheten har utarbetat effektivare arbetssätt. Uppföljning har även visat att tillsynstiden inom den uppsökande bostadstillsynen har satts för högt. Under 2022 har ingen revidering av tillsynsplanen gjorts, trots att denna tillsyn inte kunnat återgå till det normala förrän under hösten. Detta är anledningen till den stora skillnaden mellan utfall och önskat utfall under 2022. Förhoppningen är att tillsynsplaneringen för 2023 kommer att vara betydligt mer träffsäker än tidigare.			
Andel utförd tillsynstid i förhållande till planerad tillsynstid inom den styrda tillsynen av verksamheter inom kemi och industri	102 %	100 %	+2 procentenheter
I delårsrapporteringen hade 49 procent av den styrda tillsynen genomförts, och prognosen för helåret drogs därför ner från 100 till 98 procent. Genom omprioritering och effektivt arbete under hösten har verksamheten klarat den styrda tillsynen.			
Andel utförd tillsynstid i förhållande till planerad tillsynstid inom den styrda tillsynen av verksamheter inom avfall och vatten	100 %	100 %	-
I delårsrapporteringen hade 44 procent av den styrda tillsynen utförts. Genom omprioritering och effektivt arbete under hösten har verksamheten klarat att genomföra den styrda tillsynen. Inom den behovsprioriterade tillsynen har 56 procent genomförts vilket beror på att den styrda tillsynen har behövt prioriterats, samt då upphävande av tidigare årsavgiftsbeslut och omklassningsbeslut har tagit tid från tillsynstiden inom fordonsbranschen. Två nya medarbetare som arbetar inom fordonsbranschen började först i februari och i mars, vilket även är en förklaring till varför verksamheten inte har kunnat genomföra samtlig planerad tillsyn inom den behovsprioriterade tillsynen. Inom den avgiftsfinansierade händelsestyrda tillsynen har 72 procent genomförts. Inom den skattefinansierade händelsestyrda tillsynen har 86 procent genomförts där rådgivning varit omfattande och tagit mycket mer tid än planerat.			
Andelen utförd tillsynstid i förhållande till budgeterad tillsynstid inom förorenade områden	73 %	100 %	-27 procentenheter
I delårsrapporteringen hade 44 procent av den budgeterade tillsynen genomförts, och prognosen för helåret drogs därför ner från 100 till 90 procent. Motsvarande 77 procent av budgeterade personalresurser har funnits tillgängliga under året, vilket dragit ner utfallet till 73 procent av budgeterad tillsyn. Det egentliga utfallet är således en avvikelse på fyra procentenheter. Under året har prioriteringen varit att klara det händelsestyrda arbetet, att eliminera ärendeskulden samt att återuppta den behovsprioriterade tillsynen, vilket har lyckats. Verksamheten ligger dock efter med den planerade tillsynen då det under året saknats resurser och förekommit hög personalomsättning. Verksamheten har haft underskott på personalresurser då två vikariat avslutats och tre medarbetare avslutat sina anställningar, samt att det har varit mer sjukfrånvaro jämfört med prognosen. Under hösten ersattes en vakant tjänst men medarbetaren valde att avsluta sin anställning direkt efter att anställningen påbörjats.			

Statistik	Utfall 2022
Antal fastigheter årligen med pågående åtgärder efter tillsyn	52
Antal fastigheter årligen som är slumförvaltade	3
Kommentar	
Atleten 3, Bilden 8 och Taxeringsrevisorn 5.	

Redogörelse för väsentliga avvikelser

Namn på avvikelsen:	Uppsökande bostadstillsyn ej genomförd enligt tillsynsplan
Orsak till att avvikelsen har uppstått	Tillsynsarbetet inom den uppsökande bostadstillsynen har under flera år påverkats av pandemin, vilket har försvårat arbetet med planering och uppföljning. Till följd av detta har ingen tillförlitlig uppföljning kunnat göras under 2020 och 2021. Under 2022 kunde arbetet inom den uppsökande bostadstillsynen återgå till det normala under hösten. Uppföljning visar att tillsynstiden inom den uppsökande bostadstillsynen har satts alltför högt för ett normalår som inte påverkas av pandemin.
Konsekvenser för de verksamheten är till för	Risk för minskad upplevd trygghet i utsatta områden samt risk för att Malmöbor utsätts för ohälsosamma miljöer. Dock har många inspektioner genomförts, vilket sannolikt bidrar till ökad trygghet och mer hälsosamma miljöer.
Konsekvenser för organisation, medarbetare och chefer	Nämnden ser inga konsekvenser inom detta område.
Konsekvenser för barnrätt, jämställdhet och antidiskriminering	Risk för att barn utsätts för ohälsosamma och otrygga miljöer. Dock har många inspektioner genomförts, vilket sannolikt bidrar till tryggare och mer hälsosamma miljöer för barn.
Konsekvenser för andra nämnder, andra bolag och civilsamhället	Nämnden ser inga konsekvenser inom detta område.
Vidtagna åtgärder	Uppföljningen under 2022 har visat mer tillförlitliga siffror och det troliga är att planeringen inför 2023 blir betydligt mer träffsäker än tidigare år.

Kommunfullmäktigemål: Analys av mandatperioden

Målområde - Stadsutveckling och klimat

Kommunfullmäktigemål - Malmö ska vara en föregångare när det gäller minskade utsläpp av växthusgaser

Analys av mandatperioden

Hur gick det?

Malmö som föregångare

Under mandatperioden har flera viktiga steg tagits för Malmös klimatomställning och i arbetet med att minska utsläppen av växthusgaser. Miljönämnden gör bedömningen att nämnden, vars roll är att leda och samordna Malmö stads miljöarbete, har bidragit positivt till måluppfyllelsen av kommunfullmäktiges mål. Dock behöver Malmö stad tillsammans med andra aktörer ytterligare växla upp arbetet framöver för att säkerställa en rättvis och inkluderande klimatomställning.

Miljönämnden har bidragit till kommunfullmäktigemålet främst genom arbetet med att samordna *Miljöprogram för Malmö stad 2021 - 2030*. En del av genomförandet av miljöprogrammet är *Klimatomställning Malmö*, som har påbörjats under mandatperioden. I Klimatomställning Malmö arbetar nämnden tillsammans med andra aktörer för att hela Malmö tillsammans ska bidra till klimatomställningen, som bland annat innebär minskade utsläpp av växthusgaser.

Klimatomställning Malmö utgår från ledande forskning och analyser av hur Malmö mest effektivt kan nå klimatmålen samtidigt som fler samhällsvinster skapas såsom en bättre livsmiljö och fler arbetstillfällen. Bland annat har miljönämnden under mandatperioden tagit fram en scenarioanalys som tydliggör vad som krävs för att Malmös territoriella växthusgasutsläpp ska minska. De senaste fem åren har Malmös territoriella växthusgasutsläpp minskat med i snitt sex procent per år, vilket inte är tillräckligt om staden ska nå miljöprogrammets mål om en minskning med 70 procent till 2030. Sektorerna med störst utsläpp av växthusgaser är vägtrafik och energi.

Malmöborna har en avgörande roll när det gäller de utsläpp som är icke territoriella, till exempel konsumtionsbaserade utsläpp. Därför arbetar miljönämnden för att alla invånare ska kunna bidra i omställningen. I detta arbete är jämställdhets- och antidiskrimineringsperspektiven viktiga för att Malmöborna ska känna sig inkluderade. Det främsta verktyget för dialogen med Malmöborna är Klimatkontrakt Malmö. Det långsiktiga målet är att alla Malmöbor ska kunna teckna sitt klimatkontrakt med individuella åtaganden som gör skillnad för Malmö och planeten. Arbetet med Malmöbornas klimatkontrakt är i uppstartsskedet och kommer att fortsätta under kommande år. Arbeta pågår även för att företag, organisationer och akademi i Malmö ska signera Klimatkontrakt Malmö. De första företagen skrev på sina kontrakt i slutet av 2021.

Utöver de lokala klimatkontrakten har Malmö stad sedan 2020 även klimatkontrakt på nationell nivå med ett antal kommuner och myndigheter via Viable Cities. I och med utnämningen att Malmö ska bli en av Europas hundra klimatneutrala städer till 2030 kommer Malmö stad även att ingå ett klimatkontrakt på internationell nivå med EU-kommissionen.

Miljönämndens arbete med de egna utsläppen

Utöver att miljönämnden ansvarar för att processleda, stödja och samordna kommunens miljöarbete har nämnden även ett ansvar att minska sina egna utsläpp.

Indikatorerna som är kopplade till målet handlar endast om de egna utsläppen då det är där nämnden har störst rådighet över resultatet. Miljönämnden har under perioden arbetat för att minska nämndens egna utsläpp med fokus på livsmedel, plastprodukter, transporter och energianvändning. Nämnden uppnår ett önskat utfall för fyra av sex indikatorer vid mandatperiodens slut.

Varför blev det så?

Samarbete är en framgångsfaktor i Malmös klimatomställning. Malmö stad har inte egen rådighet över stadens utsläpp av växthusgaser utan behöver arbeta tillsammans med andra aktörer för att Malmö ska bli en mer klimatsmart stad med bland annat minskade utsläpp av växthusgaser. Det finns ett stort intresse från såväl Malmöbor, företag, föreningar och offentlig verksamhet att ta ett stort ansvar i klimatomställningen. Miljönämnden har en lång tradition av samarbete med andra aktörer men framöver behöver samarbetet öka ytterligare för att omställningen ska ske i den takt som krävs.

Coronapandemin har haft en stor påverkan på miljönämndens indikatorer - både positivt och negativt. Pandemin innebar bland annat att nämnden fick ett utökat uppdrag att genomföra trängselkontroller. Då dessa kontroller ofta genomfördes på kvällstid valdes bilen ofta i stället för cykeln då det upplevdes som tryggare för förvaltningens medarbetare - vilket bidrog till att antalet körda kilometer med miljönämndens tjänstebilar ökade. Dock har nämndens inköp av fossilt drivmedel minskat då antalet eldrivna tjänstebilar har ökat. Energiförbrukningen har också påverkats av pandemin då fastighetsägaren har ökat ventilationen för att minska smittspridningen. Vidare har coronapandemin påskyndat den digitala utvecklingen vilket möjliggjort fler digitala möten och färre resor.

Hur påverkar utfallet verksamhetens fortsatta arbete?

De kommande åren behöver Malmö stad och andra aktörer ytterligare växla upp arbetet för att säkerställa en inkluderande och jämlik omställning. Miljönämnden ska bland annat arbeta för att etablera fler testbäddar i Malmö, för att möjliggöra nya samarbeten och identifiera möjligheter till att söka extern finansiering. Under 2022 har Malmö stad blivit utsedd till en av de hundra städer i Europa som ska gå före i omställningen med målet att bli klimatneutrala till 2030. Utnämningen innebär ökade möjligheter för Malmö att utveckla klimatarbetet.

Miljönämnden kommer att arbeta vidare för att Malmö ska vara en föregångare när det gäller minskade utsläpp av växthusgaser inom ramen för miljöprogrammet och Klimatomställning Malmö. Särskilt viktigt framöver är att involvera Malmöbor i omställningen, bland annat genom Klimatkontrakt Malmö.

Kompletteringar av analys av mandatperioden år 2022

Miljönämnden gör samma bedömning kring målet som i delårsrapporten. Indikatorerna har uppdaterats men innebär inga större förändringar i jämförelse med delårsrapporten. Den indikator som skiljer sig mest är den om flygresor. Under första halvåret genomförde miljönämnden inga flygresor men under andra halvåret gjordes 18 enkelresor. Nämnden klarar dock det önskade utfallet med god marginal då det är en markant minskning sedan 2018.

Två av indikatorerna nedan är ej uppnådda men miljönämnden gör ändå bedömningen att arbetet med målet har gått enligt plan. Antalet körda kilometer har ej minskat till önskat utfall men inköpet av fossilt drivmedel har minskat markant. Indikatorn om livsmedel har ej uppnåtts då fler typer av varor numera räknas in i mätningen, vilket är positivt.

Indikator	Utfall	Önskat utfall 2022	Bedömning av utfall
Antal körda kilometer med miljönämndens tjänstebilar ska minska.	39 388	27 390	
Analys av mandatperioden			
Miljönämndens uppdrag att genomföra trängselkontroller har bidragit till den negativa avvikelsen under mandatperioden då många kontroller gjordes på kvällstid och det då upplevdes som tryggare för medarbetare att ta bilen i stället för cykeln. Vidare har nämnden utökat med en bil under perioden för det nya uppdraget med samordnad tillsyn inom Tryggare Malmö. För 2022 klarade nämnden inte det uppsatta målet, i stället ökade antalet körda kilometer i jämförelse med 2021. Dock har nämndens inköp av fossilt drivmedel minskat då andelen eldrivna tjänstebilar har ökat under året.			
Växthusgasutsläpp från inköpta livsmedel ska minska eller bibehållas (kg CO2-ekv/kg livsmedel).	0,88	0,7	
Analys av mandatperioden			
Miljönämndens verksamhet köper endast in en liten mängd livsmedel. Utsläppen av växthusgaser kopplade till inköp av livsmedel ligger på 0,88 kg CO2ekv/kg livsmedel för 2022. Värdet grundar sig på de inköp som görs via Ekot. Värdet för 2022 ligger högre än tidigare år då fler varor numera handlas via Ekot, till exempel kaffe, te och mjölk som har högre växthusgasutsläpp, till skillnad mot tidigare år då endast fruktkorgar till arbetsplatsen köptes via Ekot.			

Indikator	Utfall	Önskat utfall 2022	Bedömning av utfall		
Energianvändningen (kWh/m²) i miljönämndens lokaler ska minska.	145,2	151,6			
<p>Analys av mandatperioden</p> <p>Värdet visar total förbrukning av fjärrvärme och el i nämndens fastighet per kvadratmeter. Miljönämnden har inte så stor egen rådighet över resultaten utan arbetet bygger på dialog med fastighetsägaren.</p> <p>Elförbrukningen har ökat något under 2022 jämfört med 2021 men miljönämnden uppnår önskat utfall. Under sista delen av 2022 har en del energibesparande åtgärder genomförts i lokalerna, bland annat temperatursänkning och driftminskning av ventilation.</p>					
Miljönämndens inköp av fossilt drivmedel (liter) ska minska.	14	55			
<p>Analys av mandatperioden</p> <p>Miljönämndens fordonspark består nu endast av bilar som inte kräver fossilt bränsle. Dock behöver biogasbilarna en mindre mängd bensin för att säkerställa driften under vintertid.</p>					
Miljönämndens inköp av engångsartiklar i plast ska minska.	3 000	6 650			
<p>Analys av mandatperioden</p> <p>De engångsartiklar i plast som miljönämnden fortfarande köper in är konferenspennor och soppåsar.</p>					
Andelen koldioxidutsläpp från flygresor som anställda och förtroendevalda gör ska minska i förhållande till 2018 års nivå.	97%	65%			
<p>Analys av mandatperioden</p> <p>Miljönämnden har uppnått det önskade utfallet. Under 2021 och första halvan av 2022 genomfördes inga flygresor, främst på grund av coronapandemin. Pandemin medförde en utveckling som innebär att många möten i dag kan ske digitalt. Malmö stads nya mötes- och resepolicy som gäller sedan 1 mars 2021 kan också ha påverkat resultatet positivt.</p> <p>Under andra halvan av 2022 har 18 enkelresor genomförts.</p>					
	2018	2019	2020	2021	2022
Totalt antal flygresor	345	145	13	0	18
Minskning sen 2018		58 %	96 %	100 %	95 %
Sträcka (km)	967 782	375 505	19 129	0	22 336
CO ₂ -utsläpp (kg)	148 334	58 974	4 630	0	4 666
Minskning CO ₂ -utsläpp sedan 2018		60 %	97 %	100 %	97 %

Målområde - Trygghet och delaktighet

Kommunfullmäktigemål - Malmö stad ska verka för att öka tryggheten bland Malmöborna och för att brottsligheten ska minska

Analys av mandatperioden

Hur gick det?

Miljönämnden har under mandatperioden genom Tryggare Malmö byggt upp ett långsiktigt samarbete mellan flera kommunala och statliga myndigheter och har sedan 2020 en permanent finansiering med kommunbidrag på 7,5 miljoner kronor. Det gemensamma arbetet har visat sig vara effektivt när det gäller att hindra oseriösa och illegala verksamheter.

Syftet med Tryggare Malmö är även att minska risken för att Malmöbor utnyttjas - både på arbetsmarknaden och bostadsmarknaden. Tryggare Malmö verkar för ett rättviseperspektiv på så sätt att alla ska ha trygga och icke hälsovådliga boendemiljöer samt tillgång till säkra livsmedel och produkter.

Utöver de utförda inspektionerna inom de större operationerna har miljönämnden gjort riktade kontroller av livsmedelstransporter, detaljhandeln, massagesalonger, samlingslokaler, olovliga boenden och grossister. Nämnden har prioriterat insatser i områden där otryggheten är större utifrån Polisens trygghetsmätningar. I Polisens trygghetsmätningar framkommer en tydlig koppling mellan nedskräpning och en känsla av otrygghet. Därför har arbetet med områdestillsyn för att undanröja olägenheter för människors hälsa kopplade till miljöaspekterna avfallshantering, nedskräpning och skadedjursbekämpning utvecklats. Nämnden har under mandatperioden tagit emot sju arbetsmarknadsanställningar från arbetsmarknads- och socialförvaltningen. Tjänsterna arbetar som klimatambassadörer med uppdraget att ta fram förslag på lösningar för att minska nedskräpningsproblematiken genom samarbete med boende och fastighetsägare.

Arbetet med de slumförvaltade fastigheterna på Thomsons väg i Malmö har fått nationell uppmärksamhet. Miljönämnden har bedrivit ett omfattande arbete för att komma till rätta med de hälsoskyddsproblem som finns i fastigheterna. Det har skett bland annat genom en mängd beslut om utredningar och åtgärder.

Att utföra uppsökande tillsyn inom fordons- och avfallsbranschen ingår också i trygghetsinsatsningen. Arbetet syftar till att finna såväl icke anmälda som otillåtna miljöfarliga verksamheter.

Under mandatperioden har miljönämnden även varit del av den referensgrupp som sammankallats av Folkhälsomyndigheten för att ta fram en nationell strategi för miljöbalkstillsyn inom hälsoskyddsområdet. Framför allt har erfarenheter av uppsökande bostadstillsyn tagits tillvara och lett till att arbetssättet fått genomslag i den nationella strategin.

Varför blev det så?

Insatserna som miljönämnden gör genom områdestillsyn, Tryggare Malmö och uppsökande bostadstillsyn har bidragit till en ökad upplevd trygghet i utsatta områden, sundare konkurrens för verksamheter som följer gällande lagstiftning samt en hälsosammare och säkrare miljö för Malmöbor i alla åldrar. Arbetet har därmed bidragit till att barnrättsperspektivet beaktas, liksom jämlikhets- och jämställdhetsperspektiven.

Hur påverkar utfallet verksamhetens fortsatta arbete?

Arbetet med samordnade inspektioner och övrig uppsökande verksamhet kommer att fortsätta utvecklas. Intresset från andra myndigheter att fortsätta med det myndighetsgemensamma arbetet är stort.

Kompletteringar av analys av mandatperioden år 2022

I delårsrapporten fanns inget resultat av antal samordnade inspektioner för helåret att tillgå, och miljönämnden bedömde utifrån tidigare års utfall på målets indikatorer att nämndens bidrag till kommunfullmäktigemålets uppfyllelse var positiv.

Sedan 2020 har cirka 800 samordnade inspektioner med en eller flera myndigheter genomförts. Målsättningen har varit att varje år genomföra 200 samordnade inspektioner. Bedömningen görs därmed att nämndens bidrag till kommunfullmäktigemålets uppfyllelse fortsatt är positiv och att utfallet visar på en positiv avvikelse.

Indikator	Utfall	Önskat utfall 2022	Bedömning av utfall
En kvalitativ bedömning av vilka effekter nämndens arbete och samverkan med andra myndigheter inom Tryggare Malmö har haft på illegala, oregistrerade och oseriösa verksamheter.	Uppnådd		
<p>Analys av mandatperioden</p> <p>Kompletteringar av analys av mandatperioden år 2022</p> <p>I delårsrapporten fanns inget resultat av antal samordnade inspektioner och dess effekter för helåret att tillgå, och miljönämnden bedömde utifrån tidigare års utfall att indikatorn visade en positiv avvikelse. Utifrån de effekter som beskrivs nedan bedömer nämnden fortsatt att indikatorn visar på en positiv avvikelse.</p> <p>Under året har miljönämnden inom ramen för Tryggare Malmö utfört 233 samordnade inspektioner tillsammans med Polisen, Skatteverket, Arbetsförmedlingen, Arbetsmiljöverket, Kronofogden, stadsbyggnadskontoret, arbetsmarknads- och socialförvaltningen och Räddningstjänsten Syd.</p> <p>En stor andel av de samordnade inspektionerna har skett inom större operationer som initierats utifrån den lokala problembilden i Malmö. Syftet är att främja trygghet, stävja fusk, motverka den illegala ekonomin och underlätta en jämlik konkurrens mellan stadens företagare.</p> <p>Utöver de utförda inspektionerna inom de större operationerna har Tryggare Malmö gjort riktade kontroller av livsmedelstransporter, detaljhandeln, massagesalonger, samlingslokaler, olovliga boenden och grossister. Nämnden har prioriterat insatser i områden där otryggheten är större utifrån Polisens trygghetsmätningar.</p> <p>Den tillsyn och kontroll som genomförts under året har resulterat i att:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 63 ton osäkra livsmedel hindrats från att släppas ut på marknaden. • 13 oregistrerade livsmedelsverksamheter registrerats. • förbud mot 200 olagliga kosmetiska produkter fattats. • 17 olovliga boenden upphört. • 26 tips om misstänkt människohandel eller välfärdsbrott överlämnats till polis eller utbetalande myndigheter. <p>Miljönämnden bedömer att arbetet som utförts under året har varit positivt för att komma till rätta med oregistrerade verksamheter, motverka den illegala ekonomin och osund konkurrens samt att produkter, livsmedel och lokaler blivit säkrare för Malmöborna. Utöver arbetet med samordnade kontroller har miljönämnden även initierat ett ökat samarbete med de nämnder i staden som betalar ut bidrag, detta för att växla upp arbetet mot välfärdsbrottslighet.</p>			
Antal samordnade inspektioner inom Tryggare Malmö.	233	200	
<p>Analys av mandatperioden</p> <p>Kompletteringar av analys av mandatperioden år 2022</p> <p>I delårsrapporten fanns inget resultat av antal samordnade inspektioner för helåret att tillgå, och miljönämnden gjorde därför ingen bedömning av indikatorns utfall. Under 2022 har 233 samordnade inspektioner med en eller flera myndigheter genomförts, och nämnden bedömer därför fortsatt att indikatorn visar på en positiv avvikelse.</p>			

Målområde - En god organisation

Kommunfullmäktigemål - Malmö stad ska vara en attraktiv arbetsgivare genom att säkerställa en god arbetsmiljö och trygga anställningar

Analys av mandatperioden

Hur gick det?

Miljönämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål om att säkerställa en god arbetsmiljö och trygga anställningar genom delaktighet och inflytande, gott ledarskap, lärande och samarbete.

Miljönämnden har övervägande tillsvidareanställningar med ett heltidsmått på 40 timmar per vecka utan delade turer. Nämnden har inga medarbetare som är ofrivilligt deltidsanställda. Trygga anställningar och en

god arbetsmiljö utgör en bra grund för både medarbetarnas hälsa och deltagande, men även för verksamhetens effektivitet och kvalitet. Nämndens systematiska arbetsmiljöarbete planeras genom ett årshjul, som bidrar till att cheferna kan planera in olika aktiviteter inom arbetsmiljöområdet. Vidare finns ett årshjul för arbetsplatsträffar med förslag till upplägg för exempelvis olika rutiner.

Under mandatperioden har miljönämnden genomfört flera utbildningsinsatser för medarbetare och chefer, bland annat inom ledarskapsutveckling, kränkande särbehandling, hjärt- och lungräddning (HLR), hot och våld och ett hållbart arbetsliv.

Miljönämndens förvaltning har genomfört interna lunchföreläsningar, kallade ”60 Minutes”, för att medarbetare och chefer ska lära av varandra och hitta nya möjligheter till samarbeten. Det är medarbetarna som håller i föreläsningarna på olika aktuella teman, gärna med deltagare från mer än en enhet eller avdelning.

Miljönämnden har även fortsatt arbetet med att ytterligare integrera jämställdhets- och jämlikhetsfrågorna i verksamheten genom förvaltningens jämställdhets- och mångfaldsgrupp och med arbetet med aktiva åtgärder utifrån diskrimineringslagstiftningen.

Varför blev det så?

Medarbetare som upplever att de kan påverka sin egen arbetsvardag och ta ansvar för sin arbetssituation får bättre förutsättningar att använda sin kompetens på ett bra sätt i mötet med Malmöborna. Genom arbetsplatsträffar, medarbetarsamtal, lönesamtal och särskilda avstämningsmöten skapas möjligheter för medarbetarna att påverka organisationen och den egna arbetssituationen. Under mandatperioden har miljönämnden tagit fram en inriktning för flexibel arbetsplats, som ska göra det möjligt att öka flexibiliteten för chefer och medarbetare i den utsträckning verksamheten tillåter.

Miljönämnden arbetar för att förvaltningens chefer ska ha goda förutsättningar att utöva ett bra ledarskap som får medarbetarna att känna sig uppskattade för sina arbetsinsatser och som ger medarbetarna förutsättningar för att ta ansvar i arbetet. Verksamheten har en hög ledartäthet, vilket ökar förutsättningarna för ett mer närvarande ledarskap. Miljönämndens verksamheter har goda resultat i mandatperiodens medarbetarenkäter gällande ledarskap, vilket visar att medarbetarna uppskattar sina chefer.

Hur påverkar utfallet verksamhetens fortsatta arbete?

Miljönämnden planerar att fortsätta arbeta med och utveckla de olika arbetsmiljöfaktorerna.

Kompletteringar av analys av mandatperioden år 2022

I delårsrapporten fanns inget resultat för helåret att tillgå på flera av målets indikatorer, och miljönämnden bedömde utifrån tidigare års utfall för målets indikatorer att nämndens bidrag till kommunfullmäktigemålets uppfyllelse var positiv. Av de fem indikatorer som nämnden valt för att mäta måluppfyllelse, är fyra indikatorer uppnådda. En indikator, som mäter nämndens personalomsättning, visar på en negativ avvikelse för 2022. Indikatorn har nåtts både år 2020 och 2021, då personalomsättningen legat under 10 procent. Bedömningen görs därmed att nämndens bidrag till kommunfullmäktigemålets uppfyllelse visar på både positiv och negativ avvikelse.

Indikator	Utfall	Önskat utfall 2022	Bedömning av utfall
Hållbart medarbetarengagemang (HME) ska vara högre än föregående år.	77	77	
Analys av mandatperioden			
Kompletteringar av analys av mandatperioden år 2022			
HME – Hållbart medarbetarengagemang – baseras på nio frågor om motivation, ledarskap och styrning i den medarbetarenkät som årligen genomförs inom Malmö stad. HME mäter medarbetarnas motivation samt utvärderar organisationens och chefernas förmåga att skapa, tillvarata och upprätthålla medarbetarnas engagemang. HME-resultatet används som en indikator eftersom medarbetarengagemang anses vara en av de viktigaste förutsättningarna för organisationens förmåga att nå goda resultat.			

Indikator	Utfall	Önskat utfall 2022	Bedömning av utfall
<p>Miljönämndens övergripande HME-resultat i medarbetarenkäten 2022 kom i november och uppgår till 77, vilket är högre än resultatet för 2020 och 2021 (76). Däremot är årets resultat fortfarande detsamma som 2019 (77). I delårsrapporten fanns inget resultat för 2022 att tillgå, och nämnden bedömde utifrån tidigare års mätningar att indikatorn visade både en positiv och negativ avvikelse. Utifrån 2022 års resultat, som visar ett högre värde än både 2020 och 2021, bedömer nämnden att indikatorn är uppnådd.</p>			
Personalomsättningen ska högst uppgå till tio procent.	14,1%	10%	
<p>Analys av mandatperioden</p> <p>Kompletteringar av analys av mandatperioden år 2022</p> <p>Personalomsättningen inom miljönämndens förvaltning har de senaste åren legat mellan cirka fyra och 14 procent. Nämnden har satt ett riktvärde på högst 10 procent då en alltför hög personalomsättning innebär kostnader för rekrytering, introduktion, handledning och minskad produktivitet.</p> <p>I delårsrapporten låg miljönämndens personalomsättning på 4,8 procent. Utifrån att personalsättningen inte översteg 10 procent varken 2020, 2021 eller i delårsrapporten 2022 bedömdes indikatorn vara uppnådd. Vid årets slut har nämndens personalomsättning ökat till 14,1 procent. Den högre personalomsättningen 2022 kan bero på att arbetsmarknaden under 2022 tog fart efter pandemin i jämförelse med 2021. Utifrån 2022 års resultat, som visar en högre personalomsättning än önskat utfall, bedömer nämnden att indikatorn visar på en negativ avvikelse.</p> <p>Att personalomsättningen ökar är en utmaning som miljönämnden delar med flera storstäder i Sverige. Personalomsättningen inom nämndens förvaltning är 14 procent och har ökat under 2022 i jämförelse med 2021 då personalomsättningen var 10 procent. 26 medarbetare har slutat under 2022, mot 20 medarbetare under 2021. Personalomsättningen under 2022 uppgår till 14,5 procent för kvinnor och 13,2 procent för män.</p> <p>Enligt de avgångsenkäter som nämnden genomför uppger medarbetare som avslutar sina anställningar att de vill prova nytt arbete, vill ha nya utmaningar, fått jobb närmare sin bostadsort samt att de får högre lön i andra kommuner och hos privata arbetsgivare, som nämnden konkurrerar med.</p> <p>Utbudet av arbetskraft inom miljönämndens verksamhetsområde har även förändrats under de senaste åren, samtidigt som nämnden är marknads- och konkurrensutsatt från både kommuner och det privata näringslivet, som erbjuder högre lön, vilket påverkar personalomsättningen. Det finns områden där nämnden kan intensifiera det förebyggande arbetet, till exempel genom att fortsätta påverka SKR (Sveriges Kommuner och Regioner) och utbildningsväsendet så att fler utbildningsplatser skapas på universitet och högskolor.</p>			
Sjukfrånvaron ska högst uppgå till fyra procent.	3,49%	4%	
<p>Analys av mandatperioden</p> <p>Kompletteringar av analys av mandatperioden år 2022</p> <p>Sjukfrånvaron inom miljönämndens förvaltning är 3,49 procent under 2022. Kvinnors sjukfrånvaro uppgår till 3,88 procent och männens till 2,66 procent. I delårsrapporten låg sjukfrånvaron på 3,79 procent. I jämförelse mot resultatet i delårsrapporten, då inget resultat för helåret fanns att tillgå, har sjukfrånvaron sjunkit under den senare delen av året.</p> <p>Miljönämndens chefer arbetar med och följer Malmö stads rehabiliteringsprocess och har stöd från HR-enheten. Tillsammans med företagshälsovården arbetar nämnden systematiskt med upprepad korttidsfrånvaro enligt rutin i Malmö stad. För att fånga upp eventuell ohälsa som är kopplad till arbetet har nämnden tagit fram rutinen <i>Kort avstämning i ditt arbete</i>, som innebär att chef och medarbetare gör täta, strukturerade avstämningar i syfte att ge varandra återkoppling på arbetsbelastning, arbetsuppgifter och arbetstid. Målet är att få möjlighet till återhämtning, bra balans mellan arbete och fritid, samt att sträva efter att arbetet är anpassat efter resurserna för både medarbetare och chefer.</p>			
Ingen chef ska ha fler än 25 medarbetare.	0	0	
En kvalitativ analys av rapporterade tillbud och arbetsskador.	Uppnådd		
<p>Analys av mandatperioden</p> <p>Kompletteringar av analys av mandatperioden år 2022</p> <p>Om det uppstår en arbetsskada eller ett tillbud ska det rapporteras i IT-stödet Agera. Rapporteringen är en viktig del i det systematiska arbetsmiljöarbetet. Information om att rapportera in arbetsskador och tillbud i Agera lämnas i samband med introduktion av nyanställd. Nämndens medarbetare, chefer, fackliga förtroendemän samt skyddsombud hjälps även åt att informera om att samtliga tillbud och arbetsskador ska registreras i Agera. På det månatliga samverkansmötet har arbetsgivare, fack och huvudskyddsombud en dialog kring vilka tillbud och arbetsskador som har inrapporterats i Agera under föregående månad.</p>			

Indikator	Utfall	Önskat utfall 2022	Bedömning av utfall
<p>Det sammanlagda antalet inrapporterade ärenden 2022 är 26, varav 14 är tillbud, sju är arbetsskador, tre är riskobservationer och två är egendomsskador (stölder). Av miljönämndens inrapporterade tillbud är det främst hot och muntliga konflikter i samband med miljö- och hälsoskyddstillsyn och livsmedelskontroll som är nämndens huvudsakliga riskområde 2022. Under 2022 inrapporterades tio hot jämfört med tre 2021. De hotfulla situationer som är inrapporterade 2022 rör sig främst om miljöinspektörer som upplevt verbala hot. Några situationer berör verbala konflikter med obehöriga personer som uppehållit sig i Parkering Malmös garage i anslutning till nämndens lokaler. Det har under året även inkommit tre riskobservationer i form av att medarbetare sett obehöriga personer i garaget i två fall samt ett fall där det noterats en onormalt låg temperatur i ett kontorsutrymme. Under 2022 har sju arbetsskador inrapporterats, varav fem berör färdolyckor som har skett på väg till eller från arbetet. Övriga ärenden i Agera under 2022 handlar om egendomsskador samt om ergonomiska faktorer.</p> <p>Nämnden har en beredskap för hot- och våldssituationer och en rutin som bland annat innehåller utbildning i förebyggande syfte och även debriefing med stöd av företagshälsovård för drabbade medarbetare. Genom ett förebyggande arbete med genomtänkta säkerhetsrutiner kan många oönskade situationer undvikas. Vid HR:s introduktion av nyanställd visas miljönämndens rutin för hot och våld. Samtliga verksamheter inom miljönämndens förvaltning har tillsammans med chef, skyddsombud och HR-funktion arbetat fram riskbedömningar utifrån yrkets risker som benämns "trygg arbetsmiljö i yrket". Riskbedömningarna ska användas vid introduktion av ny medarbetare samt tas upp på arbetsplatsträffen minst en gång per år.</p> <p>Sedan år 2020 ligger antalet inrapporterade arbetsskador och tillbud på ungefär samma antal; 19 2020, 21 anmälningar 2021 och 26 2022 (då även tre riskobservationer och två stölder inräknade i det totala antalet). Miljönämndens inrapporterade tillbud för hela mandatperioden gäller främst hot av och muntliga konflikter med verksamhetsutövare och Malmöbor i samband med miljö- och hälsoskyddstillsyn och livsmedelskontroll. Det går inte att se en tydlig trend i att tillbuderna eller arbetsskadorna ökar. I delårsrapporten bedömdes indikatorn visa både en positiv och en negativ avvikelse. Att nämndens medarbetare har god kännedom om att arbetsskador och tillbud ska rapporteras in i Agera ser nämnden som positivt. Utifrån att de senaste årens inrapporterade tillbud och arbetsskador varken tydligt ökar eller minskar, samt utifrån att nämnden arbetar förebyggande för att förhindra att arbetsskador och tillbud uppstår, bedömer nämnden att indikatorn är uppnådd.</p>			

Kommunfullmäktigemål - Malmö stad ska säkerställa en god kompetensförsörjning

Analys av mandatperioden

Hur gick det?

Miljönämnden ska attrahera och rekrytera medarbetare med rätt kompetens, introducera och behålla samt utveckla medarbetare, vilket är en förutsättning för nämndens verksamhet och utveckling. Nämnden ska vara en förebild som arbetsgivare med goda anställnings- och arbetsvillkor samt meningsfulla och stimulerande arbeten med utvecklingsmöjligheter för medarbetarna.

Medarbetarna ska bemötas med respekt, använda sin kreativitet, arbeta engagerat och vara delaktiga i verksamhetens utvecklingsarbete.

När vakanta tjänster uppstår, sker en vakansprövning om rekrytering ska genomföras. Generellt finns tillgänglig kompetens på arbetsmarknaden med nytexaminerade kandidater med rätt utbildningsbakgrund att tillgå. Det är fortfarande lättare att hitta kandidater med längre erfarenhet vid rekrytering till tillsvidareanställningar än till visstidsanställningar.

Miljönämnden konstaterar att det kan vara svårt att hitta kandidater med lång erfarenhet inom de större yrkeskategorierna miljöinspektör och livsmedelsinspektör beroende på vad det är för uppdrag och vilken kompetens nämnden söker.

Varför blev det så?

Sammanfattningsvis har miljönämnden en tillfredsställande kompetensförsörjning och de viktigaste framgångsfaktorerna är hög kompetens, kompetensutveckling, delaktighet från medarbetare i verksamhetsutveckling, god arbetsmiljö samt ett närvarande ledarskap.

Hur påverkar utfallet verksamhetens fortsatta arbete?

Kompetensförsörjningen framöver bedöms bli svårare då trenden i samband med rekryteringar visar färre antal sökande samt färre kandidater med rätt kompetens och framför allt erfarenhet. Arbetet med att säkerställa miljönämndens fortsatta kompetensförsörjning är pågående.

Indikator	Utfall	Önskat utfall 2022	Bedömning av utfall
Kvalitativ bedömning av nämndens systematiska arbete med kompetensförsörjning.	Uppnådd		
Analys av mandatperioden <p>Nämnden har en förhållandevis hög andel yngre medarbetare. Vid tidpunkten för delårsrapporten var medelåldern för samtliga anställda cirka 42 år (män 42,3 år, kvinnor 42,1 år).</p> <p>Nämndens personalomsättning ligger strax under tio procent per år. Relativt få medarbetare står inför pensionsavgångar de närmaste åren. Under den kommande treårsperioden befinner sig sex medarbetare i pensionsberättigad ålder (mellan 65 och 67 år). Ingen särskild befattningsgrupp är överrepresenterad bland pensionsavgångarna.</p> <p>Miljönämndens bedömning är att kompetensförsörjningen klaras av på såväl kort som lång sikt. Det finns däremot ett fortsatt behov av att rekrytera erfarna medarbetare med hög kompetens inom bland annat miljöskydd. Nämndens övergripande kompetensförsörjning under mandatperioden bedöms som tillfredsställande och hanterbar.</p>			

Kommunfullmäktigemål - Fler Malmöbor, besökare och samhällsaktörer ska uppleva att Malmö stad levererar en god och likvärdig service genom hög tillgänglighet, professionellt bemötande, rätt kompetens samt genom att ligga i framkant i den digitala utvecklingen

Analys av mandatperioden

Hur gick det?

Miljönämndens kontroll- och tillsynsverksamhet mäts varje år genom Sveriges Kommuner och Regioners (SKR) servicemätning av kommunernas myndighetsutövning, Insikt. Det index som tas fram mäter kundnöjdhet (NKI) inom miljöskydd, hälsoskydd samt livsmedelskontroll. Frågorna till näringsidkarna fokuserar främst på serviceområdena: hur verksamhetsutövaren upplevt information, tillgänglighet, bemötande, kompetens, rättssäkerhet och effektivitet. Frågorna avser endast faktorer som nämnden själv ansvarar för och har rådighet över.

För 2022 satte nämnden ett mål om att samtliga tre index skulle öka jämfört med 2020. Eftersom det är ett års eftersläpning med resultatet av mätningarna sattes målet i nämndsbudgeten för 2019 års resultat och årets utfall är alltså resultatet på 2021 års mätningar. För två av tre delverksamheter har målet om en ökad upplevd service och bemötande klarat målet för mandatperioden medan resultatet för miljöskydd sjunkit i 2021 års mätning. Resultaten för mätningarna analyseras varje år och ärende- och åtgärdsstöd uppdateras ständigt för att de som kommer i kontakt med nämnden ska uppleva god och likvärdig service.

Miljönämnden prioriterar arbetet med att ligga i framkant i den digitala utvecklingen genom att avsätta resurser och formera arbetet effektivt för att hitta digitala lösningar dels för de interna processerna, dels för att de som möter nämndens verksamheter ska känna att det är enkelt och smidigt att ta kontakt samt få information och snabb service.

Under mandatperioden som haft två år av osäkerhet avseende hur intäkter och kostnader kommer påverkas har fokus legat på att utveckla verksamhetssystemen så att de kan möta ett mer digitalt arbetssätt samt för att kunna hantera ett utökat antal e-tjänster.

Miljönämnden har även arbetat för en ökad kunskap bland medarbetarna vad gäller barnrätts-, jämställdhets-, minoritets- och HBTQIA+-frågor för att öka förutsättningarna att leverera en likvärdig, inkluderande och respektfull service till Malmöbor, besökare och samhällsaktörer. Bland annat har en kunskapshöjande insatser om kränkande särbehandling och HBTQIA+-perspektivet genomförts.

I arbetet med en ökad digitalisering är det viktigt att beakta att internetanvändningen skiljer sig åt mellan olika samhällsgrupper. Hög ålder, låg utbildning och låg inkomst är riskfaktorer för digitalt utanförskap. I och med teknikutvecklingen förväntas Malmöborna i större utsträckning själva hitta information och svara på frågor som tidigare hanterats i direktkontakt med offentliga myndigheter. Står individen utanför digitaliseringen får syftet med ökad service snarare motsatt effekt och kan också leda till ökad marginalisering.

Varför blev det så?

Det försämrade resultatet för kund-nöjdhet för miljöskyddstillsynen kan och bör tolkas med viss försiktighet då svarsfrekvensen endast uppgår till cirka 50 procent i mätningarna. Resultatet har även varierat mellan åren, där 2021 är första året som NKI är lägre än det uppsatta målet för miljöskyddstillsyn. Det är alltså oklart om det är tillfälligheter som bidragit till den stora variationen av NKI. Miljö- och hälsoskyddstillsynen har under mandatperioden uppdaterat delar av informationsmaterialet och blanketterna på Malmö stads hemsida. Delar av miljö- och hälsoskyddsverksamheten har även färdigställt rådgivnings- och handläggarstöd i syfte att skapa enhetliga och likvärdiga bedömningar. Trots förbättringsarbetet har alltså inte all tillsyn och rådgivning uppfattats mer positivt.

Pandemin begränsade delvis tempot på utvecklingstakten avseende digitalisering eftersom det fanns osäkerhet kring hur nämndens ekonomi skulle påverkas.

Hur påverkar utfallet verksamhetens fortsatta arbete?

Arbetet med att förbättra rådgivnings- och handläggarstöd kommer att fortsätta framöver vilket förhoppningsvis kommer leda till att myndighetsutövningen ska uppfattas mer positivt. För att förbättra möjligheten att ge en god och likvärdig service har avdelningen under året också träffat Fastighetsägarna Syd för att utveckla ett samarbete om gemensamma frågor där miljöförvaltningen kan ha en rådgivande funktion kopplat till myndighetsrollen.

Fokus kommer fortsatt ligga på digitalisering och att nämnden ska uppfattas som en myndighet med god och likvärdig service.

Kompletteringar av analys av mandatperioden år 2022

Under hösten 2022 påbörjade livsmedelskontrollen och miljö- och hälsoskyddstillsynen utbildningspaketet Inte bara trevlig, som är en utbildningssatsning i samtalsmetodik och bemötande tillsammans med tolv andra skånska kommuner. Utbildningen kommer att slutföras under 2023. Syftet är att förbättra dialogen mellan miljönämnden och de företag nämnden kommer i kontakt med och är en del i nämndens utvecklingsarbete inom serviceområdet. En vägledning för bemötande och kommunikation har under hösten tagits fram för miljö- och hälsoskyddstillsynen. Genom nämnda utvecklingsarbeten hoppas nämnden kunna bidra till en förbättring av NKI-resultatet för miljö- och hälsoskyddstillsyn för att i förlängningen nå ökad måluppfyllelse.

Indikator	Utfall	Önskat utfall 2022	Bedömning av utfall
Nöjd kund-index för miljöskydd ska bibehållas eller öka.	59	66	
Nöjd kund-index för hälsoskydd ska bibehållas eller öka.	65	58	
Nöjd kund-index för livsmedelskontrollen ska bibehållas eller öka.	81	76	
Kvalitativ bedömning av vilka effekter digitaliseringen har fått för verksamheten och Malmöborna.	Uppnådd		

Analys av mandatperioden

Den ekonomiska osäkerheten under pandemin påverkade utvecklingsarbetet och fokus har legat på att verksamhetssystemen ska utvecklas för att möjliggöra ett mer digitalt arbetssätt med möjligheter att hantera ett ökat

Indikator	Utfall	Önskat utfall 2022	Bedömning av utfall
<p>antal e-tjänster. En ny informationssida på malmo.se har också utvecklats som stöd för verksamhetsutövare. Därtill har också digitala blanketter kopplats.</p> <p>Miljönämnden har även arbetat för att Malmös karta med geografisk information (GIS) ska bli mer tillgänglig för Malmöborna och mer effektiv i myndighetsutövningen. Syftet med GIS-kartan är att geografisk information ska visualiseras på ett lättillgängligt sätt. Exempel på lager som tillkommit är hygieniska behandlingsverksamheter, hästhållning, trängselkontroller och händelsestyrda bostadsärenden. Planen är att miljönämnden framöver ska kunna använda kartan för att informera om resultatet från de olika kontroller som genomförs.</p>			

Redovisning av budgetuppdrag

Målområde - Utbildning och arbete

Budgetuppdrag
<p>Arbetsmarknads- och socialnämnden ges tillsammans med övriga nämnder i uppdrag att öka antalet arbetsmarknadsanställningar i kommunen.</p>
<p>Avstämning</p> <p>Kommunfullmäktige beslutade i december 2020 om en kommunövergripande målsättning att utöka med 1000 arbetsmarknadsanställningar under 2021 till totalt 1 500. Syftet var att få fler Malmöbor i självförsörjning. I augusti 2021 uppnåddes målet med 1 507 platser.</p> <p>I samband med delårsrapport 2022 skickade arbetsmarknads- och socialnämnden en andra utvärdering av arbetet med arbetsmarknadsanställningar till kommunstyrelsen (ASN 2022-09-28, §-305, 2022-5364). Utvärderingen visade att antalet deltagare i arbetsmarknadsanställningar var som högst i april 2022 med 1 247 deltagare och i juli 2022 hade stadens nämnder levererat 1 852 platser.</p> <p>Stadens nämnder har fortsatt arbetet med att ta fram platser och utveckla arbetsuppgifter inom ramen för arbetsmarknadsanställningar. Under året har nämndernas styrgrupper inom uppdraget, tillsammans med representanter från arbetsmarknads- och socialnämnden, träffats kontinuerligt med fokus på att identifiera platser och arbetsuppgifter för arbetsmarknadsanställda samt utse handledare till dessa.</p> <p>Sammantaget har 1 779 platser levererats till och med 31 december 2022. Det är 272 fler platser än de uppsatta målen i fördelningsmodellen på 1 507 enligt fördelningsnyckeln om 5,7 procent av antalet anställda.</p> <p>Miljönämnden har tillhandahållit de tio platser som blivit fördelade till nämnden. Tre av de sju tjänsterna som nämnden har tagit emot har genom sina arbetsmarknadsanställningar som klimatambassadörer fått arbete på den reguljära arbetsmarknaden hos andra myndigheter.</p>

Målområde - Stadsutveckling och klimat

Budgetuppdrag
<p>Miljönämnden, tillsammans med tekniska nämnden och kommunstyrelsen, ges i uppdrag att medverka och stödja initiativ med syfte att utveckla vätgas som drivmedel.</p>
<p>Avstämning</p> <p>Vätgas som drivmedel bidrar till minskade utsläpp av växthusgaser, framför allt för tunga fordon. Vätgasdrivna fordon ger inte upphov till direkta utsläpp, är bullerfria, har relativt lång räckvidd och tankas ungefär på samma sätt som traditionella drivmedel. Det finns i nuläget dock begränsade möjligheter att tanka vätgas i Sverige. Miljönämnden, tillsammans med tekniska nämnden och kommunstyrelsen har under året arbetat för en utveckling av vätgas som drivmedel.</p> <p>Arbetet har handlat om att etablera en tankstation för vätgas i Malmö, men även om möjligheterna för lokal produktion och distribution av förnybar vätgas. Initiativ som bidrar till en ökad användning av vätgasdrivna fordon och som genom samarbeten med närliggande kommuner, regioner och länder möjliggör genomresor med vätgasdrivna fordon har prioriterats.</p> <p>Nämnden har under året tagit fram en nulägesanalys om vätgasens potentiella roll i klimatomställningen och en fördjupad analys om förutsättningarna i Malmö för vätgas som energilager.</p> <p>Arbete har gjorts för att bland annat hitta projektmedel som ska stötta etableringen av vätgasstationer i Malmö. Projektet GREATER4H har beviljats EU-finansiering på 12,4 miljoner euro för att bygga tolv vätgastankstationer, varav en i Malmö längs transportkorridoren mellan Hamburg och Oslo.</p> <p>Parallellt med projektutvecklingen har flera andra aktörer visat intresse för att etablera vätgastankstationer i Malmö. Möten med dessa aktörer resulterade i en bättre förståelse kring behov, möjligheter och hinder kopplat till</p>

Budgetuppdrag
etableringar av vätgastankstationer. Det framkom också att det finns ett intresse på marknaden för att etablera och driva tankstationer för vätgas, samtidigt som det har synliggjort en osäkerhet kring hur frågan hanteras i Malmö stad. Ett arbete har därför gjorts under året för att förbättra de interna processerna och stötta det linjärbete som är kopplat till etablering av drivmedelsstationer.
Berörda nämnder ges i uppdrag att, var för sig, tillsätta referensgrupper med relevanta företag och branschorganisationer i syfte att stödja utvecklingsarbetet för förbättrad myndighetsservice riktad mot näringslivet.
Avstämning Miljönämnden har under året deltagit på branschmöten med representanter från näringslivet i syfte att få ett underlag till hur nämnden uppfattas och därigenom kunna identifiera förbättringsmöjligheter. Nämnden har även haft möte med Fastighetsägarna Syd samt varit delaktiga i ett utskick gällande nämndens arbete med radon, tillsyn och rådgivning. Nämnden har regelbundna möten med sex av Malmös större fastighetsägare. Nämnden är en del av Krognätverket där restauranger, branschorganisationerna Visita och Svensk Handel samt andra berörda förvaltningar i staden finns representerade.
Kommunstyrelsen, tillsammans med berörda nämnder, ges i uppdrag att samordna arbetet kring kustskydd och ökad resiliens i Malmö, i syfte att möta framtida klimatförändringar.
Avstämning I takt med klimatförändringarna behöver Malmö stad förbereda för högre vattennivåer, stormar, ökade skyfall värmeböljor och torka. Som kuststad är Malmö särskilt utsatt. Miljönämnden arbetar tillsammans med stadsbyggnadsnämnden, tekniska nämnden och kommunstyrelsen för att stärka stadens resiliens. Under året har Malmö stad blivit partner i det globala nätverket <i>Making Cities Resilient 2030 (MCR 2030)</i> . Vidare har FN:s sekretariat för katastrofriskreducering (UNDRR) utsett Malmö till resilienshubb, vilket innebär att staden blir en internationell kunskaps- och utvecklingsnod för norra Europa i frågor som rör klimatanpassning. I och med utnämningen har ett samarbete inletts med Köpenhamn kring frågorna och en gemensam ansökan till EU:s mission om 150 resilienta regioner är inskickad. Utredningar om hur skyddet av Malmös värdefulla havsområden kan förbättras har fortsatt under året, dels inom ramen för aktualiseringen av <i>Naturvårdsplan för Malmö 2022–2030</i> , som dock har blivit försenad, dels inom ramen för aktualiseringen av Malmös översiktsplan. Arbetet med att synka kunskap och arbetsprocesser kopplade till klimatanpassning i staden har fungerat väl under året. Bland annat har ett gemensamt påverkansarbete, i syfte att få till ändringar av otydlig lagstiftning, finansierings- och ansvarsfrågor, pågått under året. Dessutom har en analys om klimatförändringarnas påverkan tagits fram. Arbetet fortsätter under 2023.

Målområde - Trygghet och delaktighet

Budgetuppdrag
Kommunstyrelsen, arbetsmarknads- och socialnämnden, funktionsstödsnämnden samt miljönämnden ges uppdrag att utveckla och stärka respektive nämnds arbete mot välfärdsfusk och annan brottslighet.
Avstämning Enligt Polisen är ekonomisk vinning en av de viktigaste drivkrafterna för organiserad brottslighet och uppnås exempelvis genom bidragsfusk. Årligen betalas mellan 11 och 27 miljarder kronor ut till företag och enskilda personer baserat på felaktiga grunder. Brottsligheten kopplat till arbetsmarknaden medför stora skattebortfall för statskassan och snedvrider konkurrensen. Brottsligheten är komplex och består av olika brottstyper: brott mot arbetsmiljöregler, bokförings- och skattelagstiftningsbrott, korruption, identitetsmissbruk, bidragsbrott och bedrägerier mot utbetalande system samt människoexploatering. Tryggare Malmö ingår i miljönämndens verksamhet och är en del av Malmö stads särskilda insats för att öka trygghet och säkerhet i staden genom samverkan mellan såväl kommunala som statliga myndigheter. Genom att arbeta myndighetsgemensamt mot ljusskygga verksamheter ökar chansen för att kunna upptäcka felaktiga utbetalningar från välfärdssystemet. Under året har Tryggare Malmö fokuserat på att identifiera indikatorer på brott mot välfärden i syfte att upplysa berörda myndigheter eller genom att göra tillsyn och kontroller tillsammans med utbetalande myndigheter. Välfärdsbrottslighet kan i princip finnas inom alla branscher som nämnden inspekterar, vilket gör det extra angeläget för nämndens medarbetare att ha rätt kunskap om dels hur indikatorer om välfärdsbrott kan identifieras, dels till vilka myndigheter information om misstänkta bidragsbrott kan vidarebefordras. Ett exempel på välfärdsbrott som nämnden stöter på vid inspektion är personer som utan att faktiskt bo där folkbokför sig på industrilokalers adresser i syfte att få olika typer av bidrag. Ett annat exempel är arbetsgivare som uppger att de inte har några anställda när

Budgetuppdrag

personerna i butiken uppenbarligen arbetar där. Under året har nämnden lämnat upplysningar till berörda myndigheter vid 16 tillfällen när brott mot välfärden har misstänkts.

Sedan arbetsmarknads- och socialförvaltningens avdelning för ekonomiskt bistånd och boende började delta i Tryggare Malmös arbete finns en större förståelse kring utmaningar och möjligheter att dela information myndigheter emellan utifrån respektive uppdrag och verksamhet. Sedan några år tillbaka har diverse underrättelseskyldigheter trätt i kraft som bland annat möjliggör rapportering om misstänkt felaktig folkbokföring och misstänkt felaktig utbetalning.

Försäkringskassan har samverkat inom Tryggare Malmö under 2022 och har tagit emot mellan 30 och 40 tips som en del av de tillsynsinsatser som gjorts. Försäkringskassan menar att dessa upplysningar är ett direkt resultat av Tryggare Malmös arbete. Då utredningarna löper över lång tid är det i dagsläget svårt att uttala sig om resultatet av ärendena, men åtminstone fem ärenden har lett till faktisk åtgärd. Miljönämnden har även kopplat in Arbetsförmedlingen att delta inom Tryggare Malmö. Arbetsförmedlingen kan kontrollera att kriterierna för bistånd uppfylls, och i de fall de inte gör det kan bistånd dras tillbaka. Arbetsförmedlingen kan också till exempel kontrollera om en person har någon form av arbetslöshetsersättning.

I syfte att ytterligare växla upp arbetet mot välfärdsbrottslighet har miljönämnden initierat ett ökat samarbete med de nämnder i staden som betalar ut bidrag.

Målområde - En god organisation

Budgetuppdrag

Samtliga nämnder ges i uppdrag att aktivt och systematiskt arbeta för att förebygga och motverka hot och våld på arbetsplatsen.

Avstämning

Miljönämndens målsättning är att samtliga medarbetare ska känna sig trygga och säkra på sin arbetsplats och i sin tjänsteutövning. Nämnden accepterar inte hot och våld eller någon annan form av otillåten påverkan gentemot sina medarbetare, till exempel att muta eller hota den som beslutar eller medverkar vid myndighetsutövning.

Genom ett förebyggande arbete med genomtänkta säkerhetsrutiner kan många oönskade situationer undvikas. Miljönämnden har bland annat en rutin för hot och våld som lyfts i samband med introduktion av ny medarbetare samt årligen vid arbetsplatsträffar. Nämndens medarbetare använder även personlarm vid tillsynsbesök och livsmedelskontroller. Samtliga verksamheter inom miljönämndens förvaltning kartlägger årligen vilka risker som finns i yrkesrollen och vidtar åtgärder för att minimera dessa. Under 2022 har nämnden anordnat temadagar om hot, våld och säkerhet i yrkesrollen. Temadagarna genomfördes i förebyggande syfte för att medarbetare och chefer ska känna till hur hotfulla eller våldsamma situationer samt otillåten påverkan ska hanteras och undvikas i yrkesrollen.

Kommunstyrelsen, tillsammans med samtliga berörda nämnder, ges i uppdrag att utreda förutsättningar att införa e-tjänst som norm.

Avstämning

Att ha e-tjänst som norm innebär att en verksamhet väljer att utveckla en e-tjänst, eller en digital tjänst, före att välja en icke-digital väg, som exempelvis en fysisk blankett. Det är alltså en inställningsfråga snarare än en fråga om huruvida majoriteten av stadens tjänster är digitala. En e-tjänst kan exempelvis vara ett e-formulär där Malmöbor skickar in efterfrågade uppgifter i samband med en ansökan eller en tjänst där Malmö stad tillhandahåller information digitalt, som ett digitalt arkiv eller en katalog över dokument.

Arbetet inom ramen för budgetuppdraget samordnas av stadskontoret genom en projektgrupp bestående av deltagare från IT- och digitaliseringsavdelningen samt kommunikationsavdelningen på stadskontoret. Utöver det har en stadsgemensam projektgrupp bestående av representanter från alla förvaltningar, undantaget stadsrevisionen, bildats. Miljönämnden har under året deltagit på två stadsgemensamma workshops som stadskontoret har sammankallat till.

Arbetet bedrivs planenligt och beräknas kunna slutrapporteras till kommunstyrelsen i mars 2023.

Ekonomisk utveckling under året

Budgetavvikelse

Driftbudget

Tkr	Utfall	Prognos DR	Förändring
Nettokostnad	-79 294	-82 881	3 587
Kommunbidrag	83 881	83 881	0
Resultat (budgetavvikelse)	4 587	1 000	3 587

Viktiga orsaker till årets resultat

Riktat statsbidrag för arbete med tillsyn av tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen	3 871
minskade timavgifter miljötillsyn	-4 200
Ökade projektbidrag	1 500
Mindre kundförluster än budgeterat	1 000
Ej förbrukade medel av tilläggsbudget från kommunstyrelsens anslag till förfogande	900
Vakanta tjänster	1 800
Ombyggnationer i befintliga lokaler	-700
Ej förbrukade medel till verksamhetsutveckling	416
Summa budgetavvikelse (utfall)	4 587

Viktiga förändringar jämfört med delårsrapport

Ökade projektbidrag	1 500
Vakanta tjänster	1 100
Mindre kundförluster än budgeterat	500
Ej förbrukade medel till verksamhetsutveckling	400
Summa förändringar	3 500

Investeringsram

Tkr	Utfall	Budget	Avvikelse
Mätutrustning	267	400	133
Kontorsutrustning	190	400	210

Analys av avvikelse i förhållande till nämndens driftbudget

Nämndens resultat för 2022 uppgick till 4 587 000 kronor. Resultatet för verksamhetsstödet på 773 000 kronor beror framför allt på att medel avsatta till verksamhetsutveckling inte förbrukades. Resultatet för avdelningen för livsmedelskontroll på 2 042 000 kronor beror på vakanta tjänster varav avdelningschefen som slutade i april varit en av orsakerna. För Miljöstrategiska avdelningen beror avvikelsen på 1 652 000 kronor på projektbidrag som varit högre än budgeterat.

I bilaga 1 redovisas bidrag och kostnader för miljönämndens miljöstrategiska projekt och nedanstående tabell visar utfallet per resultatenhet.

Resultatenhet	Nettokostnad	Kommunbidrag	Resultat 2022
Miljönämnd	-15	0	-15
Verksamhetsstöd	-969	1 742	773
Miljöstrategiska avdelningen	-43 791	45 443	1 652
Avdelningen för miljö- och hälsoskydd	-22 322	22 457	135
Avdelningen för livsmedelskontroll	-12 197	14 239	2 042
Totalt	-79 294	83 881	4 587

Ekonomiska konsekvenser av coronapandemin

Tabell

EKONOMISKA KONSEKVENSER, Coronapandemin, tkr	Orsak	Utfall
ÖKADE INTÄKTER (ange belopp utan tecken)	Riktat statsbidrag för arbete med tillsyn av tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen	3 871
	Ersättning för sjuklönekostnader med anledning av sjukdomen covid-19	423
MINSKADE INTÄKTER (ange - framför beloppet)		
ÖKADE KOSTNADER (ange - framför beloppet)		
MINSKADE KOSTNADER (ange belopp utan tecken)		
NETTO	Samtliga	4 294

Analys av avvikelse i förhållande till nämndens investeringsram

Nämnden har bara använt 57 procent av den tilldelade ramen på 800 000 kronor. Investeringarna i kontorsinventarier på Bergsgatan 17 har varit lägre än budgeterat

Nettokostnadsutveckling

Tkr	Utfall 2022	Utfall 2021	Förändring i %
Intäkter	104 626	114 984	-9,0
Kostnader	-183 920	-188 381	-2,4
Nettokostnad	-79 294	-73 397	8,0

Analys av nettokostnadsutveckling

Nettokostnaderna ökade med åtta procent motsvarande 5 897 tkr (tusentals kronor) jämfört med föregående år. Nettokostnaderna utgör de intäkter minus kostnader som finansieras med nämndens kommunbidrag. 2021 var nettokostnaden lägre än kommunbidraget vilket medförde ett positivt resultat på 6 159 tkr och att hela kommunbidraget därmed inte användes. Resultatet på 4587 tkr för 2022 medför därför en ökning av nämndens nettokostnad med 1 572 vilket framgår i tabell nedan

Tabell: Nettokostnadens finansiering jämfört med 2021

Orsak	Förändring (tkr)	Förändring (procent)
Nämndsbudget 2022 (KF 211117)	2 885	3,9 %
Medel till klimatomställning och miljöåtgärder under 2021	-4 250	-5,8 %
Konsumentrådgivning till kontaktcenter (KS 220316)	-1 410	-1,9 %
Medel ur klimatstrategisk budget 2022 till elförsörjningsprojekt (KS 220817)	3 000	4,1 %
Medel ur klimatstrategisk budget 2022 till digitalt verktyg klimatkontakt medborgarna samt förslag till målvärde (KS 220817)	1 500	2,0 %
Medel ur klimatstrategisk budget 2022 till inventering av stadens kemikalier (KS 220817)	600	0,8 %
Medel ur klimatstrategisk budget 2022 till inventering av arter på land och i vattendrag (KS 220817)	300	0,4 %
Medel ur klimatstrategisk budget 2022 till nulägesanalys omställningsområde cirkulär industri och samhälle (KS 220817)	1 000	1,4 %
Medelstilldelning kommunstyrelsens särskilda medel för insatser i utsatta områden till Hållbara Rosengård (KS 220817)	700	1,0 %
Försämrat resultat 2022 jämfört 2021	1 572	2,1 %
Totalt	5 897	8,0 %

Förväntad utveckling kommande år

Miljöprogram för Malmö stad 2021–2030 hanterar den ekologiska dimensionen av Agenda 2030. Rätt utfört kan stadens klimat- och miljöarbete även bidra till de andra hållbarhetsdimensionerna i Agenda 2030, till exempel när det gäller att nya affärsmodeller som bidrar till stärkt konkurrenskraft för näringslivet och fler arbetstillfällen samt leda till ökade möjligheter för en stad med goda livsvillkor och bättre hälsa för Malmöborna. Miljöprogrammet har högt uppsatta mål som bland annat handlar om minskad klimatpåverkan, ökad biologisk mångfald, ökad resiliens och renare och friskare vattendrag.

Miljönämndens roll är att processleda, stödja och samordna kommunens arbete med genomförandet av miljöprogrammet och att hitta extern finansiering för olika åtgärder. Stora insatser kommer krävas för att nå de högt uppsatta målen. I och med den rådande energikrisen i Europa är energiförsörjningen extra prioriterad för miljönämnden. En tillräcklig, prisvärd och hållbar energiförsörjning är en förutsättning för Malmös klimatomställning.

För att bibehålla en hög ambitionsnivå och för att möjliggöra miljö- och klimatomställningen blir extern finansiering allt viktigare för Malmö stad. Det finns stora möjligheter att söka projektmedel från bland annat EU, samtidigt ser miljönämnden att konkurrensen om externa medel ökar. Nämnden kommer därför att ha ett stort fokus på att utveckla denna del av nämndens verksamhet för att säkerställa framtida extern finansiering.

Inom arbetet med Klimatomställning Malmö har det blivit tydligt i mötena med näringslivet att digitala stödssystem kommer ha en viktig roll i klimatomställningen. Det behövs digitala system för att stödja både Malmöborna och små- och medelstora företag i deras klimatomställning, till exempel medborgardialogverktyg och analysverktyg för företag så de kan identifiera vilka åtgärder de kan vidta. Arbetet med detta kräver både externa och interna insatser.

Förtätningen påverkar flera av miljönämndens tillsynsområden, främst förorenad mark samt avfall och masshantering, där antalet objekt har ökat betydligt under de senaste åren och förväntas öka även framgent i takt med Malmös utbyggnad. För att inte bromsa stadens ambitioner gällande byggandet av bostäder genom långa handläggningstider, behöver nämnden kontinuerligt stämma av att tillräckliga resurser finns för att möta den ökade efterfrågan, till exempel inom Storstadspaketet och byggandet av den nya stadsdelen Nyhamnen. En utmaning för nämnden är att det ekonomiska omvärldsläget riskerar att minska exploateringsgraden inom staden, och därmed påverka mängden arbetsuppgifter för nämndens medarbetare.

Vidare fortsätter samarbetet *Tryggare Malmö*, som finansieras med kommunbidrag från och med 2020, och bedriver tillsammans med andra nämnder och myndigheter samordnad tillsyn. Utväxlingen av arbetet är beroende av andra myndigheter och organisationer varför deras beslut kan komma att påverka möjligheterna till myndighetsövergripande samverkan för en trygg stad.

Livsmedelskontrollen kommer från och med 2024 upphöra med årsavgifter och i stället debitera verksamheterna efter att kontrollen är utförd. Detta kräver en anpassning av processer och rutiner inför och under 2024 och innebär också en osäkerhet avseende finansieringen av verksamheten.

De senaste åren har det tillkommit och fortsätter tillkomma omfattande förändringar av övergripande styrdokument som nämndens verksamheter måste förhålla sig till och planera inför. I många fall innebär förändringarna utökade tillsyns- och kontrolluppdrag. Samtidigt krävs mycket skattefinansierad arbetstid i form av intern och extern samverkan, kompetensutveckling och internt utvecklingsarbete för att införliva förändringarna i ordinarie tillsyns- och kontrollverksamhet. Inför kommande år är nämndens utmaning att inrymma de utökade arbetsuppgifterna i den budget som nämnden har att förhålla sig till.

För ytterligare och mer utförliga beskrivningar om den förväntade utvecklingen framöver hänvisar nämnden även till budgetskrivelse och nämndsbudget 2023.

Resultaträkning

Tkr	Utfall	Budget	Avvikelse
Bidrag	16 548	13 961	2 587
Övriga intäkter	87 016	90 272	-3 256
Totala intäkter	103 564	104 233	-669
Lönekostnader	-80 002	-82 625	2 623
PO-Pålägg	-31 785	-32 784	999
Övriga personalkostnader	-182	-30	-152
Totala personalkostnader	-111 969	-115 439	3 470
Lokal- och markhyror	-6 308	-6 312	4
Övriga kostnader	-65 126	-66 903	1 777
Avskrivningar	-437	-410	-27
Totala övriga kostnader	-71 871	-73 625	1 754
Nettokostnad exkl. finansnetto	-80 276	-84 831	4 555
Kommunbidrag	83 881	83 881	0
Finansiella intäkter	1 062	1 000	62
Finansiella kostnader	-80	-50	-30
Resultat	4 587	0	4 587
Nettokostnad	-79 294	-83 881	4 587

Riktade statsbidrag och övriga bidrag

Benämning/ ändamål	Ansvarig myndighet/ bidragsgivare	Utfall (tkr)
Riktade statsbidrag		
Tillsyn av tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen	Regeringskansliet/Kammarkollegiet	3 871
Ersättning för sjuklönekostnader med anledning av sjukdomen covid-19	Försäkringskassan	447
Energi- och klimatrådgivning	Energimyndigheten	1 761
Övriga bidrag		
Projekt för energi- och klimatomställning samt lärande	Energimyndigheten	745
Projekt inom cirkulär ekonomi och inom lärande och forskning	Formas	288
Sida-projekt	ICLD	325
Projekt inom lärande och forskning	Viable Cities	511
Projekt inom hav och natur, cirkulär ekonomi, lärande och forskning, stadsutveckling och biokol	Vinnova	314
Projekt för energi- och klimatomställning och inom stadsutveckling	ERUF	3 155
Projekt inom hav och natur	Horizon 2020	885
Projekt inom cirkulär ekonomi	Interreg-programmen	529
Projekt inom mat och konsumtion	EU DEAR-EuropeAid	684
Projekt inom mat och konsumtion	Horizon 2020	273
Studentmedarbetare/Delmos		138
Övriga bidrag		2 622
SUMMA BIDRAG		16 548

Särskild fråga från kommunstyrelsen

Hur påverkas nämndens/bolagets/kommunalförbundets verksamhet, ekonomi och planering av följderna av Rysslands invasion av Ukraina?

Miljönämnden bedömer att kostnaderna för varuinköp har ökat och kommer att öka som en effekt, helt eller delvis, på grund av invasionen. Nämnden bedömer i nuläget att det inte kommer påverka verksamheten i nämnvärd omfattning. Vidare har en genomgång av kris- och beredskapsrutinen genomförts.

Ekonomisk sammanställning över externfinansierade projekt

Nämndsrapport:

Bokslut 2022	2022-12-31
---------------------	------------

Pågående projekt

Benämning	Projekt-period	Miljöförvaltningens projektkostnader (hela perioden) i tkr	Andel extern finansiering till miljöförvaltningens projektkostnader (hela perioden) i %	Projektbudgetar 2022 (kostnader)		Miljöförvaltningens projektmedfinansiering 2022 (Kommunbidrag)		Kommentar vid avvikelser
				Budget 2022 (tkr)	Utfall 2022-12-31 (tkr)	Budget 2022 (tkr)	Utfall 2022-12-31 (tkr)	
SIPTex steg 3	2019-2022	168	25%	28	28	21	21	
Kunskap för ökad sol-el	2020-2022	1 996	100%	526	574	0	0	Projektet avslutat och godkänt
Hållbarhet blir standard	2020-2023	372	100%	170	168	0	0	
CC Build	2020-2022	270	0%	73	69	73	69	Projektet avslutat
Neutralpositiv Malmö	2022-2024	1 500	100%	5	5	0	0	Nytt projekt som startade i december 2022
Malmö som forskningskommun	2016-2023	1 400	25%	0	130	0	98	Projektet avslutat
Antologi Augustenborg	2016-2021	2 525	80%	70	5	-108	-268	Projektet avslutat
Rest till bäst	2022-2023	609	33%	0	85	0	57	
Lokal Kraft - systemdemonstrator	2022-2023	375	80%	0	138	0	27	Nytt projekt som startade i augusti 2022
Energihamnen	2022-2023	180	100%	0	25	0	24	Nytt projekt som startade i oktober 2022
Urban Magma	2018-2022	750	50%	0	100	0	50	
Mobilitetsnoder	2021-2023	520	100%	280	33	-27	0	Projektet kommer sannolikt att förflyttas till FGK 2023
LuMa Youth for change	2018-2021	1 499	100%	284	325	0	0	Projektet är beviljat förlängning t o m 2022 p g a förseningar med anl av Covid-19.
Fossilbränslefria Kommuner 2.0	2019-2022	1 689	30%	355	295	249	207	Projektet förlängt till oktober 2022
SCA+	2020-2022	1 818	44%	950	925	523	509	Projektet avslutat 30 september 2022 - inväntar godkännande
Klimatomställning Malmö 2.0	2021-2023	7 999	50%	2 592	1 023	1 296	512	
Clever Cities	2018-2021	3 400	100%	610	570	0	0	
Access	2019-2023	3 285	45%	456	324	251	178	
Case Sofielund	2019-2021	3 165	50%	446	221	223	111	Projektet är avslutat
ProCirc	2018-2023	3 075	46%	890	573	480	309	
CLUE	2020-2023	963	40%	671	306	403	184	Projektet förlängt till mars 2023
Food Wave	2020-2023	1 875	90%	563	773	21	13	
REWAISE	2020-2024	2 008	100%	570	217	-134	-12	
RASK	2022-2023	13 990	50%	6 995	5 418	3 498	2 709	
EKOsocialinitiativ-förstudie	2022	500	50%	500	500	250	250	Projektet avslutas 31 oktober 2022
SchoolFood4Change - H2020	2022-2026	2 653	100%	382	280	-95	-64	
Summa				17 416	13 110	6 924	4 984	

Uppföljning av systematiskt arbetsmiljöarbete 2022

Uppföljning av förvaltningens systematiska arbetsmiljöarbete sker via miljönämndens årsanalys och rapporteras vidare till stadskontoret.

Miljöförvaltningens rutiner för det systematiska arbetsmiljöarbetet (SAM) utgår från arbetsmiljölagen (AML) och Arbetsmiljöverkets föreskrifter (AFS) samt Malmö stads arbetsmiljöpolicy. Förvaltningens systematiska arbetsmiljöarbete ska leda till en god arbetsmiljö och är en naturlig del i den dagliga verksamheten.

Den föreskrift som förtydligar arbetsgivarens ansvar för arbetsmiljöarbetet och hur det ska uppfyllas är AFS 2001:1 om systematiskt arbetsmiljöarbete (SAM). Föreskriften om organisatorisk och social arbetsmiljö (AFS 2015:4) syftar till att främja en god arbetsmiljö och förebygga risker. Det är arbetsgivaren som har ansvar för att rutinerna för det systematiska arbetsmiljöarbetet fungerar väl, liksom samarbetet med skyddsombuden.

Bakgrund

Arbetsmiljöverket har genomfört en nationell tillsyn av årlig uppföljning av SAM och gjorde inspektioner i Malmö stad under 2021. Som ett resultat av detta har Malmö stad under 2022 tagit fram en ny modell för att följa upp det systematiska arbetsmiljöarbetet (SAM).

Den nya modellen i Malmö stad innebär att förvaltningens uppföljning av systematiskt arbetsmiljöarbete (SAM) sker på olika nivåer: enhet, avdelning och förvaltning och därefter vidare till samverkansgrupp eller skyddskommitté för dialog och utveckling. Förvaltningens uppföljning av SAM redovisas till miljönämnden via årsanalysen. Den nya uppföljningen ska vara kvalitativ snarare än kvantitativ och bidra till att skapa lärande om arbetsmiljö. Den ska också vara präglad av tillit. Både risker och friskfaktorer följs upp.

1. Vilken förvaltning avser rapporteringen?

Miljöförvaltningen

2. Ange datum för redovisning av resultatet i nämnden

2023-02-16

3. I den årliga uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet har ni fört dialog kring vad i arbetsmiljöarbetet som fungerar bra på förvaltningen

Miljöförvaltningen har ett systematiskt arbetsmiljöarbete där chef, medarbetare och skyddsombud medverkar vid olika aktiviteter, som till exempel riskbedömningar, arbetsgrupper och skyddsronder. Skyddsombuden får all nödvändig information för att kunna medverka effektivt i arbetsmiljöarbetet tillsammans med cheferna.

Förvaltningen har partsgemensamt tagit fram friskfaktorer för ett hållbart arbetsliv i syfte att främja en god arbetsmiljö och förebygga risker för ohälsa orsakade av organisatoriska och sociala faktorer. Friskfaktorerna beskriver hur förvaltningen arbetar för att skapa en bra arbetsmiljö med ett närvarande ledarskap, utvecklad kommunikation, lärande och samarbete med delaktighet och inflytande. I förvaltningens organisatoriska friskfaktorer för en god organisation finns också vårt organisatoriska och sociala mål (OSA-mål) - hållbart arbetsliv.

Fördelning av arbetsmiljöuppgifter sker skriftligt och är en självklar uppgift i chefers ansvar för verksamhet, ekonomi och personal. Den skriftliga fördelningen ska säkerställa att cheferna har den kompetens och de befogenheter och resurser som krävs för att kunna utföra arbetsuppgifterna enligt arbetsmiljölagens krav. En skriftlig fördelning gör arbets- och ansvarsfördelningen vad gäller arbetsmiljön tydlig.

Miljöförvaltningen har sedan många år en inarbetad rutin med en introduktion bestående av fem delar: fadder som ska lotsa medarbetaren rätt, introduktionschecklista som följs upp tillsammans med faddern, genomgång av HR-systemet tillsammans med HR-administratör, introduktionsutbildning under två halvdagar, samt en introduktionsdag tillsammans med de andra tekniska förvaltningarna med guidad busstur för att lära känna staden och våra olika uppdrag. Den närmaste chefen har även ett ansvar att gå igenom yrkets riskbedömning - *Trygg arbetsmiljö i yrket* - med den nyanställda.

Under året har förvaltningen genomfört utbildningsinsatser för medarbetare och chefer inom områdena hållbart arbetsliv, hot och våld samt hjärt- och lungräddning (HLR). Det gör vi för att stärka medarbetare och chefers kunskap inom arbetsmiljöområdet.

För att skapa en god arbetsmiljö och förebygga risker som finns i våra yrken och i vår verksamhet genomförs varje år ett antal undersökningar och riskbedömningar på förvaltningen:

- fysiska skyddsronder
- organisatorisk och social skydds rond (Piltavlan)
- medarbetarsamtal
- medarbetarenkät
- arbetsplatsträff
- anmälan av tillbud och arbetsskador
- riskbedömning ”trygg arbetsmiljö i yrket”
- uppföljning av systematiskt arbetsmiljöarbete
- uppföljning av arbetsmiljöindikatorer i chefsgrupp och samverkansgrupp

Förvaltningens tillbud och arbetsskador kan oftast härledas till hotfulla situationer. Av miljöförvaltningens samtliga rapporterade tillbud 2022 utgörs majoriteten av hot och muntliga konflikter i samband med miljö- och hälsoskyddstillsyn och livsmedelskontroll. Förvaltningen har god beredskap för hot- och våldssituationer i samband med tillsyns- och kontrollarbete. Vi har en väl inarbetad rutin, utbildning för inspektörer i förebyggande syfte samt stöd från företagshälsovården i de fall en medarbetare har utsatts för en hot- eller våldssituation.

Miljöförvaltningens olika enheter har tillsammans med chef, skyddsombud och HR-funktion, gjort bedömningar utifrån yrkets risker som benämns ”trygg arbetsmiljö i yrket”. Riskbedömningarna ska användas vid introduktion av ny medarbetare samt tas upp på arbetsplatsträffen minst en gång per år.

Inom vår verksamhet anlitar vi företagshälsovård eller motsvarande sakkunnig hjälp vid de tillfällen kompetensen inom den egna förvaltningen inte är tillräcklig. Samarbetet med företagshälsovården fungerar generellt sett bra, även vid akuta krissituationer.

4. I den årliga uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet har ni fört dialog kring vad som kan utvecklas i det fortsatta arbetsmiljöarbetet på förvaltningen?

Malmö stad har tagit fram en ny modell för hur det systematiska arbetsmiljöarbetet (SAM) ska följas upp. Uppföljningen av SAM har genomförts på miljöförvaltningens enheter, avdelningar och ledningsgrupp. Miljöförvaltningens samverkansgrupp tar tagit del av avdelningarnas sammanfattningar.

I förvaltningens samverkansgrupp har parterna fört en dialog utifrån nedanstående frågeställningar:

- Vad fungerar bra och vad kan vi fortsätta att utveckla på förvaltningen?
- Har vi goda exempel/friskfaktorer?
- Har vi fått syn på något (risker, rutiner, kompetensbehov, mönster) som vi kan utveckla tillsammans på förvaltningen?
- Fördelning av arbetsmiljöuppgifter
- Har vi fått syn på något i systemet för SAM i Malmö stad som behöver utvecklas (kommunövergripande rutiner, stöd, verktyg, processer)?

Sammanfattningsvis konstaterar parterna i samverkansgruppen att vi på det hela taget har ett fungerande systematiskt arbetsmiljöarbete på förvaltningen som vi ska vara stolta över. Förvaltningen har arbetat gemensamt med att exempelvis ta fram friskfaktorer för ett hållbart arbetsliv. Vidare har förvaltningen en vana att genomföra riskbedömningar, fysiska skyddsronder, organisatorisk och social skydds rond, samt har bra rutiner som möteslöften och kommunikationslöften på plats. Parterna i samverkansgruppen konstaterar att man vill fortsätta att träffas över enhetsgränserna och fira framgångar och att arbetsgivaren kan bli bättre på att kommunicera och synliggöra det systematiska arbetsmiljöarbetet på Komin.

Bedömningen från samverkansgruppen är att de centrala delarna som ska finnas i det systematiska arbetsmiljöarbetet är på plats på miljöförvaltningen. Det finns likväl alltid möjlighet till förbättring och utveckling.

Som ett led i förbättringsarbetet har en övergripande handlingsplan för förvaltningen tagits fram med utgångspunkt i resultaten från enkäten om organisatorisk och social arbetsmiljö (Piltavlan) 2022, från uppföljningen av SAM 2022, samt från medarbetarenkäten 2022.

Utvecklingsområden 2022 på miljöförvaltningen:

Utveckla och ge stöd i ledarskapet

Aktivitet: handledning till chefer i grupp/avdelningsledning

Utveckla ledarskapet

Aktivitet: ledarskaps- och teamutveckling för ledningsgruppen

Förtydliga och sammanfatta miljöförvaltningens lokala SAM-arbete

Aktivitet: Se över kommunikationen om SAM på Komin

Främja chefernas kunskap och kompetens inom arbetsmiljöområdet och förtydliga chefens ansvar

Aktivitet: främjande insats/utbildning inom arbetsmiljöområdet för chefer

5. Hur har arbetet med att genomföra den årliga uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet fungerat på förvaltningen?

Arbetet med att följa upp det systematiska arbetsmiljöarbetet har i sin helhet fungerat bra. HR-enheten genomförde en utbildning för chefer och skyddsombud om det nya sättet att följa upp det systematiska arbetsmiljöarbetet på olika nivåer i förvaltningen. HR-enheten tog fram ett material med mallar i Teams som ett stöd för chefer och skyddsombud.

6. Har ni fått syn på något i systemet för SAM i Malmö stad som behöver utvecklas (kommunövergripande rutiner, stöd, verktyg, processer)?

Miljöförvaltningen hade gärna sett att Malmö stad hade ett gemensamt digitalt verktyg eller IT-stöd för uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet.